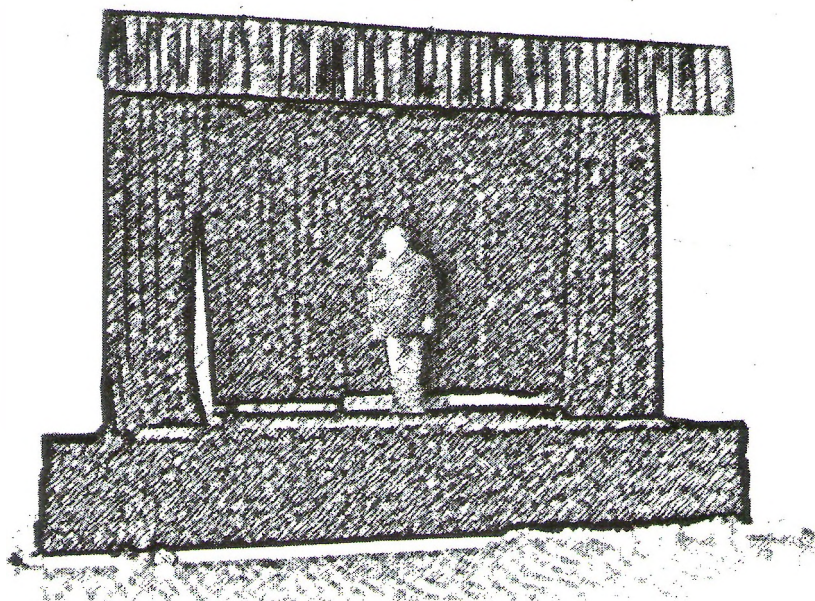

NAGYKANIZSAI HONISMERETI FÜZETEK

29

2009

DR. DOBÓ LÁSZLÓ

Színfalak előtt... és mögött
A Honvéd Kaszinó Színhátszó Körének 10 éve
(1998-2008)

**Készült Nagykanizsa Önkormányzata és
a Nagykanizsai Városvédő Egyesület
támogatásával**

Szerkesztő: Horváth Ilona

Címlap:
Kósa Veronika dekoratőr színpadrajza

Felelős kiadó:

NAGYKANIZSAI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Nagykanizsa, Erzsébet tér 8.

Cserti Tibor elnök

.....

Minden jog fenntartva!

ISBN

978 963 06 9471 1

Készült a Nagykanizsai Szociális Foglalkoztató
Nonprofit Kft. nyomdájában

2010

Ügyvezető: Dr. Berlinger Henrikné

792
D 70

Amiről az írásunk szól...

A Kaszinó épületéről és az ott folyó művelődési, szórakozási lehetőségekről (történelmi visszapillantás)

A városunkban működő amatőr (öntevékeny) színjátszó körökről – és a mi kis közösségünk elődeiről

Az otthonosság érzése adta az alapot játékaink sikeréhez

A Honvéd Kaszinó Színjátszó Körének hétköznapi és ünnepnapjai:

- a próbák helyszíne
- témaválasztás (miért vígjátékok?)
- a játszott színművek, irodalmi estek (1998-2008)
- hogyan is kezdődött?
- élet a színjátszó körben (örömeink és gondjaink)
- vendégszereplő előadásaink – a környező falvakban, városokban
- tanmesék – példázatok (régis színjátszó történetek)
- köszönet az önzetlen és lelkes segítőtársaknak
- csak így – vagy még jobban tovább

Utószó

A színháztársulat 10 éve a Honvéd Kaszinóban

A Kaszinó épülete

A mi otthonunkról, a Honvéd Kaszinóról több leírás, történeti emlékezés szól. Belépve kapuján barátságos, meghitt hangulatot áraszt tágas termeivel, tükreivel, színeivel. Magáról az épületről, visszapillantva az elmúlt időkre, a különböző ismertetésekben olvashatunk:

„Egyike városunk legcsinosabb és legdíszesebb épületeinek.” (Zala, 1886. március 28.)

„Az Ady Endre utca 7. szám alatti Honvéd Kaszinó helyén a Zrínyi utca sarkán Ispita (Kórház) állt, amelyet lebontottak, s helyébe 70 ezer forintos költséggel a Kereskedelmi Kaszinó építette fel székházát. A historizáló, eklektikus saroképület tervezője Ludwig Schön bécsi építész volt, kivitelezője Morandini kanizsai építész-vállalkozó.

A Kaszinó egyesületét 1835-ben 60 taggal alapították meg, első elnöke Darás József volt. Alapszabályuk szerint a Kaszinónak vallás- és osztálykülönbség nélkül minden kanizsai polgár tagja lehetett. A kezdetektől magyar egyesület volt, pedig még akkor a város lakóinak

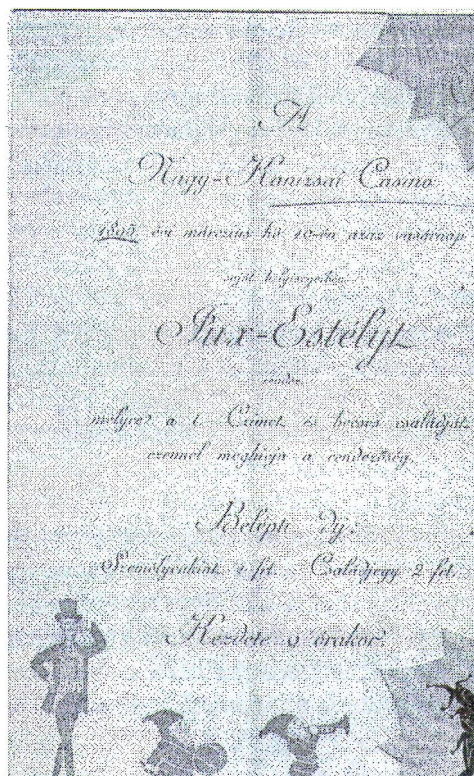

többsége németül beszélt...” (Kunics Zsuzsanna, Kanizsai Enciklopédia, 156. oldal)

Díszes emeleti tükörtermében, szépen berendezett kisebb helyiségeiben az egyesület hangversenyeket, irodalmi műsorokat, táncesteket tartott. Könyvtár, olvasóterem, társalgó, tekéző és kártyázó helyiség állt a látogatók szolgálatába.

Az épület ünnepélyes felavatása 1886. október 24-én nagyszabású társasvacsorával történt.

Az önképzést szorgalmazó egyesületek közül a legjelentősebb szerepet városunkban az 1873-ban alakult Kereskedő Ifjak Önképző Egyesülete játszott, amely itt, ebben az épületben számos nívós, sikeres előadást, rendezvényt tartott. A jövedelmet könyvtáruk gyarapítására és jótékony célokra fordították. A Dunántúli Közművelődési Egyesület megalakulása érdekében a Kaszinó tette meg az első lépéseket: alapító tagként jelentkezett 1890-ben. Céljuk a nemzetiségiek, főleg a horvátok kulturális, művelődési igényeinek kielégítése volt. (Részletek dr. Kerecsényi Edit gyűjtéseiből)

Keresem a mi kis színjátszó körünk elődeit, próbálok bizonyítani ezzel a folyamatosságot, az amatőr, öntevékeny színjátszó körök működésének gazdagságát, sokszínűségét városunkban. Ezek a hivatásos színházak két-három hónapos vendégszereplését egészítették ki, s szinte az egész naptári évben szórakoztatták a közönséget:

- Diákszínpadok (1781-1985)
- Polgári Olvasókör színjátszói (1921-1955)
- Vasutas Szakszervezet színjátszói (1931-1980)
- Olajbányász Szakszervezet színjátszói (1945-1970)
- Kereskedelmi és Pénzügyi Szakszervezet színjátszói (1950-1970)

Kiváló rendezők irányításával – Nyári Rudolfné, Harkány László, Lehota János, Keresztes Szilvia, Teleki Tünde, Miha Tamás, dr. Meixner Béla, Samu László, Altai József, Zalavári László, Pongrácz József, Schmidt István – tehetséges fiatalok bontogatták szárnyaikat: Majcen Mária, Balázsovits Lajos, Márkus László, Vári Éva, Herpai Rita, Doró Győző és még nagyon sokan.

Rájuk emlékezve szóltunk a felelősség érzésének fontosságáról. Egyetlen olyan közösség tagjai voltunk 1998-2008 között városunkban, amely a nagy elődök nyomdokán színjátékok előadását tűzte ki célul.

Egyszer régen – lehetett 14-15 éve – Kónya Pista bácsi, a nyugdíjas klub tisztelet övezte elnöke, amikor a Kaszinó közösségéről beszélgettünk, megjegyezte: „Ne is tagadd, ez a Te második otthonod... nem is tudnál élni nélküle.”

Hát, ezért nehéz ezt a második otthonomat – és a benne végzett munkánkat – bemutatni minden elfogultság nélkül.

Az otthonosság érzésének kialakítását a Honvéd Kaszinó vezetőinek, dolgozóinak segítőkészsége, barátságos magatartása segítette elő. Az intézmény igazgatójával, Halmos Ildikóval minden fontos dolgot megbeszéltünk a témaválasztástól az előadásokig. Tisztelte, elismerte munkánkat, a próbák folyamatába sohasem szólt bele. Vitáinkat, ha voltak, mindig a sikeres szereplés vágya vezérelte.

Jellemző a segítő szándék, akarat gyorsaságára a következő kis epizód:

Zenés vígjátékaink igényes bemutatásához kevés volt az a technikai felszerelés, mely rendelkezésünkre állt. Egyszer – úgy beszélgetés közben – elmondtam gondjainkat. Nem kaptam választ a kuratórium elnökétől, Miskó Jánostól, de másnap ott volt az iroda asztalán az új hangosító berendezés és a különböző méretű mikrofonok állvánnyal.

A gazdasági ügyeket Aranyiné Editke intézte, aki minden alkalommal ott volt velünk az előadások idején.

A teremrendezést, csinosítást, a színpad játékra való előkészítését, a közönség fogadását, elhelyezését az intézmény ifjú munkatársai végezték, segítették. A legjelentéktelenebbnek, legkülönösebbnek tetsző kéréseket (volt belőlük bőven) mindig igyekeztek teljesíteni. Együtt dolgoztunk, izgultunk – és örültünk.

A nézőtér kialakításakor változatos formákra törekedtünk, amelyeket az előadott művek (műfajok) alakítottak.

A Tükörteremben, a Kaszinó dísztermének kisméretű színpadán csak ritkán próbálhattunk. Az intézmény különböző korosztályú táncosai foglalták el a terem kora délutántól az esti órákig, s bár ők többször is felajánlották, hogy próbáljuk meg együtt, ez a „társbérlet” két-három kísérlet után csődöt mondott, nem vált be, zavartuk egymást. Így alakult ki az a gyakorlat, hogy a két kisebb teremben, a klubhelyiségben és az irodákban készültünk. Csak úgy vigasztalásképpen mondogattam: nem baj, hiszen vendégszerepléseink során különböző méretű játéktereken kellett helytállnunk. Mindenki megértette a kényszerhelyzet előnyeit, s talán próbahelyeink változatossága eredményezte, hogy a falusi színpadok mindegyikén jól éreztük magunkat. Amikor színpadra kerülhattunk, a próbák minden percét igyekeztünk legjobban kihasználni.

Rendező társaimtól többször hallottam: Miért nem klasszikus színpadi műveket (Molière-től, Shakespeare-től, Csiky Gergelytől...) állítunk színpadra?!

Több okból döntöttem a vígjátékok mellett:

- Színjátzóink korosztálya, alkata, érdeklődési köre ezt a választást indokolta.

- A közönség szeret nevetni, élvezi a vidám jeleneteket, a szép muzsikát és a táncokat.

- Városunkban a hivatásos színházak (zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház, kaposvári Csiky Gergely Színház, Pécsi Nemzeti Színház és a többiek) nyári vendégszerepléseik során az 1980-as évektől alig mutattak be zenés darabokat, bár a közönség igényelte e műfajt.

- Személyes vonzalom, szubjektív indíték is közrejátszott a darabválasztásban: gyermekkoromtól a vígjátékok szereplője, rendezője voltam.

Hogyan is kezdődött? A válasz egyszerű: véletlenül. Egy délután (1998 szeptemberében) arról beszélgettünk Halmos Ildikó igazgatónővel, hogy jó

lenne egy kis versmondó – színjátszó kört szervezni... Aztán hirtelen adta magát a megoldás:

- Nekem működik itt egy kis létszámú szakköröm. A viselkedés, az etika szabályaival, gyakorlatával foglalkozunk. Alakítsunk ebből a közösségből színjátszó kört! – javasolta Ildikó.

Örültem a felkérésnek, bizalomnak, de még jobban annak, hogy különösebb szervezés nélkül – ha a gyerekek is így akarják – felállhat a csapat. Így akarták, sőt úgy emlékszem az első összejöveteleinkre (amelyeken Ildikó is velünk volt), örültek a változásnak.

Ezerszer meggondolom, hogy névsorokat írjak, statisztikai kimutatásokat végezzek, mert ilyenkor nálam mindig becsúszik néhány pontatlanság. Most mégis, amikor az alapító tagok névsorát szeretném összeállítani, biztos adatra, első színdarabunk meghívóira, színlapjára támaszkodhatok.

A kör tagjainak többsége a város közép- és általános iskoláiból került ki. A törzstagok azután hozták magukkal egy-két társat még – így alakult ki a játsszók induló csapata. Az újonnan jelentkezők közül senkit nem utasítottunk el, mindenkit, aki csatlakozni kívánt hozzánk, örömmel fogadtunk. Ha valaki nem kaphatott szerepet, kapott más feladatot: díszletező, sűgó, technikai segítő szerepkörben.

A játszott színművek:

1998-1999	Milne: Kaland a nászúton (színmű)
1999-2000	Eisemann – Szilágyi: Én és a kisöcsém (operett)
2000-2001	Ábrahám – Szilágyi: 3:1 a szerelem javára (operett)
2002-2003	Kállai István: Majd a papa (zenés vígjáték)
2003-2004	Eisemann – Szilágyi: Zsákbamacska (operett)
2004	Feydeau: Aludj el! (színmű)
2006-2007	Szenes Béla: Nem nőszülök (színmű)
2008	A változó szerencse kerekén (Petőfi Sándor vándorútja az Alföldön) – irodalmi műsor

Irodalmi, könyvismertető estek:

2003	Péterfy Sándor, a tanítók atyja
2005	A Déryné Faluszínház zalai vendégszereplései
2006	Ady Endre Párizsban
2008	Egressy Gábor életútja

Az első színmű, melyet 1999 tavaszán bemutattunk:

A. Milne: Kaland a nászúton című vígjátéka

Milne 1921-ben írta ezt a darabot. Leghíresebb alkotásai gyermekmesék: „Micimackó”, „Micimackó kuckója” (1926-ban). Színpadi műveit nagy sikerrel játszották a londoni West End és a New York-i Broadway színházai.

Furcsa kis színművet írt a „Micimackó” angol írója – amolyan abszurd vígjátékot.

A kastélyban egyedül élő idősödő gróf szórakozását abban leli, hogy elfogott szerelmespárokat zár össze bizonyos ideig. Minden rendelkezésükre áll, amelyekkel napi szükségletüket kielégíthetik, csak szabadságuk nincs: összezárva kell élniük a kastély egyik szobájában. Közben figyeli (lesi), hogyan viszonyulnak a párok ehhez az élethelyzethez. A „bolond” gróf nagyon élvezi a párok zavart lelkiállapotát, dühkitöréseiket. Aztán a zárójelenetben elárulja furcsa tettének célját: „Az ember szabadságra született! Ennek mindenfajta erőszakos korlátozása jellemének torzulásához vezet. Ezt akartam kísérletemmel bizonyítani. Sikerült...” Vígjátéki befejezés következik: a szerelmesek kibékülnek egymással, a kastély kapuja kitérve, folytathatják útjukat.

A játék színre állításakor a legnehezebb színjátszói – rendezői feladat a XIX. század végének hangulatát érzékeltetni a színpadon. A fanyar humor a szövegben, az arisztokráciára jellemző magatartás, valamint a szereplő párok tagjainak egymástól eltérő jellemzése adja a feladatokat és egyben a mű különös hangulatát.

A díszletek jelzészzerű egyszerűsítését jelentette a kastély egyik szobájának színpadképe: egy kis antik komód (fiókos szekrényke), régies terítők és függönyök adták a kor légkört.

Különösebb jelmezeket – amint a képek is mutatják – nem igényelt a színmű, egyedül a gróf játszott sötét öltönyben.

A próbák során úgy észleltük, hogy a párbeszédnek némelyike túl hosszú, elnyújtott, részletező, ezért elhatároztuk, hogy „felhívítjuk” egy kis zenével, tánccal a szöveget. Egyik színjátszó leánykánk, Dénes Annamária lelkes munkája nyomán kedves táncjátékkal tudtuk kifejezni a párok mérgét, türelmetlenségét és a gróf fölényes, elbizakodott magatartását.

Kisméretű dobogót állítottunk fel a színpad hangsúlyos helyére, rá régies vasállványt helyeztünk, és ez volt a mű végső, bírósági jelenetének színhelye, ahol a gróf érzekelte a párok viselkedését és önvizsgálatot tartott.

Én és a kisöcsém
(Operett 3 felvonásban)

A darabot 1934 karácsonyán mutatták be először hazánkban a Fővárosi Operettszínházban.

Főhőse egy pesti kislány, aki mint saját kisöccse jelentkezik egy társasutazásra, természetesen fiúruhában. Erre az útra egy nőgyűlölő tápszergyáros férfi keres útítársat apróhirdetés útján. A szőke öcsköst szívesen fogadja, közben megismerkedik a „fiúcska” nővérével is, aki természetesen ugyanő, csak most női ruhában. A szerelemnek nem lenne semmi akadálya, ha közben meg nem érkezne két kotnyeles, „minden lébe kanál” magándetektív, akiket a szökött leány papája fogadott fel... Ebből aztán rengeteg kavarodás, mulatságos jelenet következik. A darab felhőtlen kacagást árasztott.

A kettős főszerepben Bársony Rózsi mutatkozott be, a két nyomozót Verebes Ernő és Feleki Kamill, valamint Kabos Gyula és Turay Ida alakította utolérhetetlen átéléssel.

„Én és a kisöcsém, füttyülünk a nőkre az idén” – énekelte a bemutató után pár nappal az egész ország.

Vegyél két főszereplőt, akik ügyesek, tehetségesek, hozzájuk sok kiegészítő egyént – és kész a darab, biztos a siker. Ez a recept túl egyszerű lenne, és nem is igaz.

Az „Én és a kisöcsém” című operett sikeréhez színjátszó körünk minden tagjának lelkes közreműködése, tehetsége kellett. Igaz, hogy Dénes Annamária és Bonczók Norbert – a két főszereplő – ügyes játéka, sokoldalú alakítása magával ragadta a többieket. Különösen a két nyomozó, dr. Vas és dr. Sas alakítása okozott élénk derűtséget a nézőközönség soraiban.

Az egyik próbán azzal a kéréssel fordultak hozzám a gyerekek, hogy ők szeretnék a Velencében játszódó, romantikus hangulatú jelenetet önállóan rendezni. Engedélyt kaptak, s nem bántam meg beleegyezésemet. Tele ötlettel, fiatalos vidámsággal, zenével és tánccal fűszerezve simult be ez a kép a többi jelenet közé. Ezenkívül az utazás izgalmait jelentő vonatozás élő, eleven és valóságos, humoros bemutatását is a szereplők találták ki. A vonat zakatolását kívülről dobbal jelezték, a színpadon pedig testük ritmikus mozdításával a masina rázkódását, döcögését érzékeltették.

A két testvér kalandos utazását végigkísérik Eisemann Mihály fülbemászó melódiái. A dalok többsége a szerelemről szól – sokféle árnyalatban.

A siker szó hangulatát nem kell értelmezni. Havas Henrik, a tv egyik kitűnő riportere Venczel Vera és Kovács István színművészekkel való beszélgetése során azt mondta: „A sikert sohasem kell magyarázni!” Ő ezt az Egri csillagok és a Kárpáthy Zoltán című regényekből készült filmek fogadtatására értette. Igaz, a valóság által igazolt vélemény ez.

Most mégis ellentmondok ennek az általam is elismert igazságnak, s megpróbálom bemutatóink, vendégszereplő előadásaink sikerét elemezni, magyarázni:

- A siker egyik fő oka magában a színműben rejtezik: érdekes, fordulatokban gazdag mese, amelyben a vidám, bohém szereplők kalandjainak, a minden akadályt legyőző fiataloknak örül a közönség.

- Mindez Eisemann Mihály fülbemászó, hangulatos zenéjével fűszerezve az operett álomvilágába ringatja vagy éppen mosolyra deríti a nézőt.

- Szereplőink kiválasztása jól sikerült; megtaláltuk azokat a jellemeket, akik még hozzá is tettek néhány színes vonást játékukhoz – elkerülve az olcsó ripacszkodás eszközeit.

- Sokat segítettek a szereplők egyéni ötleteikkel, véleményükkel az egyes jelenetek, epizódok gyakorlása során.

- Az utazás színhelyeit próbáltuk egyszerű, de látványos díszleteinkkel követni. Hatféle színpadképet kellett gyors ütemben elővarázsolnunk. Sikerült...

- Jól sikerült a kísérő zene hangosítása, a dalok aláfestő muzsikája.

- A mű lendületes ritmusát egy-egy jelenetben romantikus szerelemi kettősök lassú sodrása váltotta fel. Ez a kettősség változatos, színes, érdekes képi és hangulati világot teremtett.

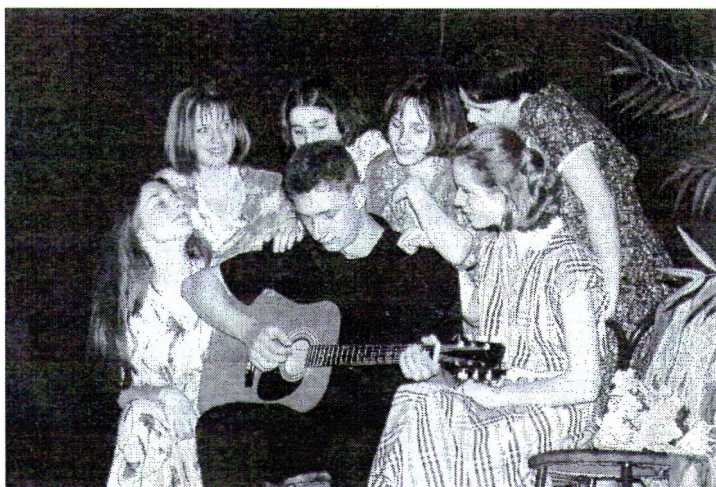
- A jelmezek a XX. század első évtizedeinek jellegzetes viseletét próbálják egy-két jellemző vonással visszaadni. A szerelmespár pepitakockás ruhája, a nyomozók sötét öltözéke, kalapja, a kislányok hosszú estélyi ruhái jellemezték a kort.

- Sikerült a kisméretű színpadokon is a tér jó kihasználása. A jelzett díszletek (a háttérben) segítették a szereplők mozgását, játékát.

- Külön próbákat tartottunk – a bemutató előtt már három-négy héttel folyamatosan – a díszletezőknek, és külön foglalkoztunk az énekek tanulásával is.

- Az érthető, kifejező beszéd gyakorlása is sok ismétlést igényelt. Vigyáznunk kellett, hogy a beszéd felgyorsult ritmusa ne menjen az érthetőség rovására.

És ami a függöny mögött alakult hosszú hónapokon át, az a legfontosabb: a közel öthónapos készülés során lelkes és igényes csapatná, igazi alkotó közösséggé forrt össze a különböző iskolákból verbuválódott diákok gyülekezete.

A harmadik mű, amelyet 2001 tavaszán mutattunk be a Honvéd Kaszinó színpadán:

Ábrahám Pál – Szilágyi László: 3:1 a szerelem javára című operett

A mű zeneszerzője, Ábrahám Pál műveivel viharként söpört végig az európai operett világában. Dalaiban dinamikus erő feszült, ritmussal telített muzsikussá vált.

„Nagysád, jó napot!

Csaphatnánk egy jó napot.

Jöjjön el velem...

A vizet fizetem...” – szól az egyik vidám dala.

Néhány szó, kifejezés sokat elárul a játék témájáról, hangulatáról, szereplőiről.

„Csöpi: 5 dugót nyomunk be az angoloknak!

Braun: Ugyan, kérem! Pancserek!

Dódi: A fene egyen meg, te is itt vagy?!

Braun: Ne szemtelenkedj, mert hozzád vágom ezt a rongyot!”

Igen, megint operett. Beleszerettünk! Pedig már a kezdés időszakában ezer gond, millió ránc a homlokon... Hogy a legfontosabbat említsem, mely a játék fő követelménye, kell egy 5-6 főből álló vízilabdacsapat... és alig volt fiúnk a játékosok között. Aztán – szinte varázssütésre – ez is megoldódott: jött az egyik középiskolából öt fiú. Annak rendje és módja szerint egyik próbánkra bekapogtak: „Vali tanárnő küldött bennünket” – mutatkoztak be. Ezek a behemót kölykök először óvodai szinten teljesítettek, de látszott rajtuk, hogy nagyon akarnak. Aztán lassan ráéreztek a játék ízére, aranyos, tehetséges sportemberekké szelídültek.

Az operett hősei a Londonban túrázó magyar vízilabdacsapat tagjai, akikhez váratlanul betoppan egy kislány, aki megszökött esküvőjéről, mert nem szerette kiszemelt vőlegényét. A fiúk, rövid vitatkozás után, védelmükbe veszik a kis menekültet – és ezzel elkezdődnek a bonyodalmak. Végül izgalmas, kalandos események után a sportcsapat kapitányához, Gyurkához megy feleségül. A vízilabdacsapaton kívül még szerepel a darabban egy leánykollégiumi osztály, így mindenki megtalálja párját.

Mint színháztörténeti érdekesség – a világban e művön kívül nem volt operett, melyet így hirdettek: sport-operett (két féldőben).

Eltérő beszédmodor és viselkedés jellemzi az érdekes szereplőgárdát:

A vízilabdacsapat tagjai: fiatalos, kissé nagyképű stílus – ugyanakkor lelkes győzni akarás jellemzi őket. Gyurka, a csapatkapitány határozott, fegyelmezett, igazi sportember.

Gingi: őszinte, bátor kislány, ugyanakkor szomorúság váltja fel egyik percről a másikra a bizakodását. Ám céltudatos, határozott magatartásával eléri végül is a boldogságát.

Cheswick: Gingi skót apukájának angol-magyar keveréknyelvén nagy szigorúság érződik, de a jó humorú, alapjában melegszívű ember örül lánya sikerének.

Báró: a csapat „menedzsere” határozott egyéniség, biztonságot érez, aki a közelében él. Tud lelkesedni, adakozni is a siker, a győzelem érdekében. Még arra is marad ideje, hogy a szerelmeseket türelemre intse.

Melinda: a kollégiumi leányosztály fiatal (vénlány?) tanárnője. A lányokhoz kemény felszólításokban beszél, parancsai látszólag nagy tekintélyt biztosítanak számára. Ugyanakkor romantikus, álmodozó kislánnyá szelődül, amikor a szerelem szele megérinti. E két magatartás pedig egymás mellett humoros alakot ábrázol.

A színpadképeket és a díszletelemeket (az anyagok kiválasztását) is segítették a kör tagjai, lelkesen vettek részt a díszletezés munkájában. Változatosak a helyszínek, ezért nagyon eltérő hangulatú, sokszínű díszleteket kellett színpadra állítanunk.

Csak sorolom – a teljesség igénye nélkül – a különböző helyszíneket:

- londoni hotel
- az expresszvonal hálófülkéje
- Szirmay báró badacsonyi kastélya
- a leányintézet fogadóterme
- Braun hálószobája
- éjszakai mulató
- a vízilabdacsapat öltözője
- a stadion nézőtere

Nagy figyelem és fegyelem kellett ahhoz, hogy a gyors helyszínváltások ne szakítsák meg az eseményeket, a folyamatosság biztosítva legyen.

Visszatérve egy gondolattal még szereplésünkhöz: a mű elsöprő erejű, fiatalos ritmusát már az első képből éreztetnünk kellett – a vízilabdás fiúk humoros elszólásait a pattanásig feszült légkörű készülődéssel a nagy mérkőzésre együtt kellett bemutatnunk.

Valahol a háttérben viszont ott bújik meg a líra, az igaz, őszinte, minden akadályt legyőző szerelem. Gyurka és Gingi kettőse:

I. Álmaimban már láttalak,
Álmaimban már vártalak,
Bíborpiros rózsák közt jöttél felém,
S lábad elé térdeltem én.

II. Álmaimban csókoltalak,
Hajnalba, hogy felkelt a nap,
Két karomból az égbe repültél fel,
De többé nem bocsátlak el.

A zenés játékok megkövetelték, hogy legyen egy külön zenei stáb, amelynek tagjai zenei felvételekkel kísérik a színművet. A Dénes család színvonalas, igényes munkája hozzájárult a sikerhez.

Az eredeti színpadi szövegből húzni (rövidíteni) kellett, mert különben háromórás előadás következett volna. A szöveg azonban tele van ötlettel, vidám fordulatokkal, humoros kiszólásokkal. Mit lehet ebből kitörölni? Aztán miért éppen ezt a részt? Igazán nehéz, hosszú éjszakáim voltak. Ültem az asztal mellett – és szenvedtem. Aztán, egy idő után, kialakult a fővonal, melynek meg kellett jelennie a színpadon...

Kettős érzés munkálkodott bennünk a sikeres hazai és vidéki szereplés-sorozat után: a siker öröme és az elkerülhetetlen búcsúzás érzése. Két olyan szereplőtől kellett – iskolai továbbtanulásuk miatt – búcsút vennünk, akik alappillérei voltak színjátszó körünknek. Tudtunk Dénes Annamária és Bonczók Norbert terveiről, mindketten a színi főiskolára is jelentkeztek. Norbi az utolsó hazai előadásunk után, amikor még ott maradtunk páran a nagyteremben, láttuk, hogyan búcsúzik a színpadtól. Hosszú csend – könnyek, majd egy mondat: „Itt már én nem fogok többet játszani!” Annamária szeme is könnyes lett a búcsúzás pillanataiban...

Kállai István:

Majd a papa (Vígjáték 2 felvonásban)

A következő színdarabunk szerzője, Kállai István 1929. május 7-én született. Kiváló író, dramaturg, rendező és humorista egy személyben. Keze alól csaknem kéttucatnyi kedves, satirikus színdarab, illetve film került ki. 1958-ban mutatták be először színpadon a „Majd a papa” című színművét Kabos László főszereplésével. Több mint 500 előadást élt meg.

Próbáink 2002. október 10-én kezdődtek. A mi kis csapatunkban a kezdetektől fogva Kaszás Zsolti volt a komikus figura, az „ügyeletes humorista”. Örökmozgó, önmaga által kitalált humoros események főszereplője – nagy viccmester. Adva volt tehát az egy főszereplőre épített mű hőse (itt kivételesen elfogadható a jelző: főszereplő), aki a családon kívül és belül minden bonyolult helyzetet mesterien megold. Jó üzleteket köt külföldi kereskedőkkel, divatbemutatót rendez, a recsegő rádiót megjavítja, papagájmadarat gyógyít és kibékíti a válni készülő fiatalokat. Játékával hirdeti: A boldogság forrása nem a pénz, a külső csillogás, hanem a szép, nyugodt családi élet.

A játékunkban szólt a hangulatos tánczene (válogatás a kor dalaiból...) mindkét felvonáson át – váltogatva Fényes Szabolcs melódiáival.

Kialakítottunk egy olyan teret, amely hasonlított a divatbemutatók „kifutójához”, megemeltük a színpad egyik felének padozatát, és e lélekvesztő deszkán mozogtak zenére a bájos divathölgyek, akiket természetesen a papa irányított.

Másolom a rendezői példányt, feljegyzései meglehetősen ad hoc jellegűek (ahogy esik, úgy puffan), de azért egy kis utat mutatnak a feladatok dzsungelében:

- gyorsan peregjenek az események – lendületes legyen, de ne kapkodó!
- a szereplők hangneme, beszédmodora jellemzi a játszó személyeket a 25 fő közül:

Papa: kedves, megfontolt, ugyanakkor tele van ötlettel

Pócsai: gúnyos, nagyképű, lezser fickó

Sándor: türelmetlen, könnyen szerelemre gyullad

Gőzné: ideges, indulatos

Gacsáj: ünnepeles hangléjtés, ügyes, megfontolt cselekvés jellemzi

Éva: kétségbeesik Sándor hűtlenségén; egyenes jellem
- a divathölgyek bájosak; látványosan, szépen mozogjanak
- többféle fényhatás a színpadon: színes, szaggatott + reflektorfény
- a sokféle kellék a kor hangulatát fejezi ki: zászlók, oklevelek, kitüntetések, nagyalakú főkönyv, papírkötegek
- a díszletek egyszerűek: szoba – iroda – bárhelyiség kartonra rajzolt képekkel

Külön kell szólnom a rendezői-színjátszói türelemjitékről, amelynek eredményeképpen több szereplőnk 30-40 évvel kellett megöregítenünk. Itt van ez a Papa a maga 17 évével, de a színdarabbeli személy 55 éves. Hogy is van ez, kérem? Más a mozgás, állás, ülés, járás, szövegritmus, hangszín. Hetekig, hónapokig gyakoroltunk.

Szeretném a műről szóló elemzés folytatása helyett ide idézni a finálé színpadképét, mely nagyon tetszett a közönségnek:

A minisztérium kiküldötte a sikeres üzletkötések után kiosztja a jelenlevőknek a magas kitüntetések, okleveleket – csak a Papa nem kap semmit, csak egy laza kézfogást...

Ekkor megmerevedik a színpad, csak a Papa mozog a szereplők közül. Leveszi ünnepi ruháját, felveszi munkaköpenyét, a rádiót az asztalra teszi, szerelni kezd.

Ekkor észbe kap hirtelen mindenki: csattan a csók, cuppan a puszi, és a nagy ölelések, borkóstolás után énekelni kezdenek a szereplők... (A Papa közepén áll – mindenki őt ünnepli.)

Közösen találtuk ki ezt a befejező színpadképet...

Most, hat évvel a játék bemutatója után – kissé megkésve – elismerően megemelem nemlétező kalapomat Papa, Éva, Sándor, Gőzné, Pócsai, Gacsáj és a többi szereplőnk előtt. Megoldották feladatukat, megoldották sok gyakorlás után az öregedés művészetét. Mindannyian olyan jól és természetesen mozogtak új szerepükben, hogy a hétköznapiak során is önkéntelenül szerepüket játszották.

Ilyenkor nagy a veszély, mert a túljátszás, a ripacskodás veszélye ott leselkedik a szereplőkre. Az első hetekben, a próbák kezdeti időszakában nem tudtuk visszatartani nevető rohamainkat, amikor egymásra néztünk.

A próbák során (főleg a tavaszi időszakban) nemcsak sokat nevtünk, hanem gyakran mérgeleltünk is egy-egy szereplőnk fegyelmetlensége, pontatlansága miatt. Az egyiket a közeli italboltból kellett „elővarázsolnunk”, a másikat a folyton bulizó barátnők köréből kellett visszacsábítanunk. A leghatásosabb, leggyorsabban ható orvosság az volt

számukra, amikor a játsszó társak, barátok keltek ki keményen a fegyelem érdekében; én ilyenkor nem szóltam bele, csak annyit jegyeztem meg: „Tiszteljtétek eljtövendő közönségünket!”

El kell árulnom egy titkot, amelyet szereplőink csak az utolsó előadás egyikén, Szepetneken tudtak meg. Mi még annak idején, 1966-ban (!) játszottuk a „Majd a papá”-t. És, íme, 40 év múlva a szepetneki színpadon újra megjelennek a régi, kedves alakok. És a közönség vastapsa után, a fehér asztal mellett együtt, egymás mellett ül a két Papa, a két Sándor, a két Éva... és a többiek.

Szép, emlékezetes este volt!

Szeretettel meghívjuk Önt,
családját és barátait

*A Honvéd Kaszinó
Színjátszó Körének
előadására*

KÁLLAI ISTVÁN:

“Majd a papa”

(vígjáték 2 felvonásban)

Játszódik az 1970-es években...

2003. április 29-én 19órákor

A Honvéd Kaszinó tükörtermében
(Nagykanizsa, Ady u. 7. Tel.: 93/311-036)

Játékrend

2003. március 6. (szerda) 12 óra	Hjúsági előadás (Honvéd Kaszinó)
2003. március 7. (péntek) 11 óra	Hjúsági előadás (Honvéd Kaszinó)
2003. március 13. (csütörtök) 18 óra	Előadás (Honvéd Kaszinó)
2003. március 21. (péntek) 18 óra	Előadás (Szepetnek)
2003. március 28. (péntek) 18 óra	Előadás (Csigékényes)
2003. április 3. (csütörtök) 18 óra	Előadás (Honvéd Kaszinó)
2003. április 29. (csütök) 19 óra	Előadás (Bagolai Kulturház)

Zsákbamaczka
(Színmű 3 felvonásban)

1932. november 25-én mutatták be a darabot a Pesti Színházban (a mai Vidám Színpadon). Az első előadáson Röck Marika és Dénes György hódították meg a közönséget.

Napjainkban is gyakran műsorra tűzik a „Zsákbamaczká”-t: a Turay Ida Színházban 2005-ben Bencze Ilona, Nemcsák Károly és Benkő Péter főszereplésével ment a mű. 2009-ben az Egervári Várkastélyban mutatták be Bor József rendezésében.

Az operett hőse, Gáthy Ervin híres motorkerékpár-bajnok olyan lányokra bukik, akiknek fiús alakjuk van, imádják a sportot, és szerelmük csak a hétvégi víkend idejére szól, vagyis szombat délutántól – hétfő reggelig. Ebbe a fiúba szeret bele Sárika a szerény, vidéki kislány. Amikor megtudja, hogy ideáljának milyen nő a zsánere, egyszeriben átalakul a naiv falusi lányból zabolátlan sportőrültté, akinek kedvenc időtöltése a bokszt, a pipázás, mulatozás, duhajkodás – s mindezt olyan szenvedéllyel műveli, hogy nehéz elviselni. Ervinnek először tetszik ez a „modern” magatartás, de aztán rémülten fohászodik az egek urához, hogy bárcsak egy szelíd, házias, kedves teremtményt hozott volna elé sorsa, és nem ezt a nőt, aki már talán nem is nő, hanem egy komisz kamasz.

Kovács Sárika csak erre várt. Azonnal visszaváltozik aranyos, vidéki kislánnyá, aki így hódítja meg régóta kiszemelt vőlegényét.

2004 októberében – egyik délutánon – bekopogott szakköri próbánk termébe egy kisleány. Bátyja, Péter hozta el közénk kishúgát, Miksó Nórit, aki 14 éves kora ellenére nagyon bátran, határozottan válaszolt néhány kérdésemre. Nem sokáig vallattam, feleletei után megszületett az elhatározás: ő lesz Sárika, a „Zsákbamaczka” egyik főszereplője. A szavalóversenyeket nyert, bájos megjelenésű kislány nem jött zavarba a nagy feladat teljesítésekor, mély vízbe dobtuk, és ott kitűnően úszott. Ismétlem, 14 éves volt.

Pedig nehéz feladat várt rá: naiv, egyszerű vidéki kislányból egy vérig sértő mondat után – amelyet titkos szerelme néki címzett: „falusi libának” nevezte – egyik pillanatról a másikra kellett sportos, nagyvilági fiús-nőcskévé válnia. A színmű vége felé egy minden vitát eldöntő mondattal

fejezi ki vágyait: „...egyszerűen nem vagyok hajlandó lemondani róla – holmi símacskák kedvéért.”

A játék az 1920-30-as évek stílusában (külsőségei között) fricskát mutat az elbizakodott, nagyképű, csak a külső mázzal törődő ifjaknak. Szerepel itt motorkerékpár (kétszer végigrohan a színpadon), hegymászó felszerelés (kötél, vaskapocs, bukósisak), robogó vonat. Ugyanakkor romantikus hangulatú képek is követik egymást, a hegyi presszó előtt énekel és táncol a díva.

A cselekmény három vonalon fut:

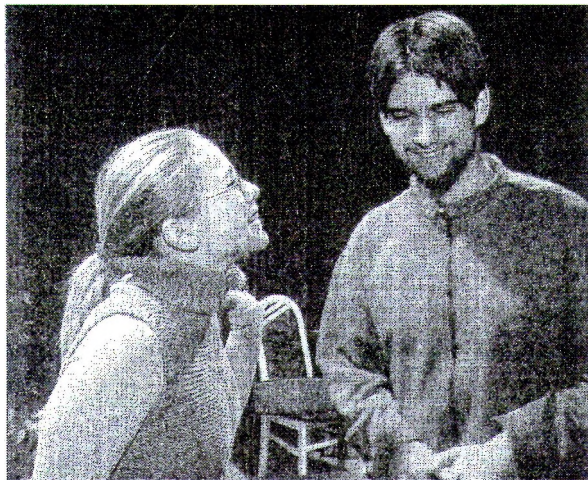
- Kovács Sári és Gáthy Ervin nyiladozó szerelmi kettőse
- Ladányi Kont és Marika vérbő humorral fűszerezett párosa
- Kelemen és Nözinger, a két furcsa nyomozó figurája

A mű szerkezeti részéhez tartozik az ún. Előjáték, amelyet három kiscica, Cirmos, Kormos és Dorombos mutat be macskajelmezben. Versükben a közönséget lelkesítik, együttérzésre szólítják fel.

Ebben a műben is szerepelnek az ötök, visszatérő vígjátéki figurák (Molière-től kölcsönözve): a takarítónő a család bizalmasa, a fiatalok segítője, aki rádöbent a fiatalokat, hogy néha veszélyes utakra tévednek. Holicáné személyében – a kettős szereposztásban – az egyik háziasszony kemény, határozott egyéniség; a másik inkább kér, könyörög, s így éri el célját. A két Péter: Takács és Tóth természetes játékkal tűntek ki, míg Miksó Péter érdekes vígjátéki figurát alakított.

A prózai szöveget Eisemann Mihály zenéje tette hangulatossá.

A jó sugó biztonságot ad a színjátszóknak. Nekünk szerencsénk volt: a két kislány ösztönösen ráértett arra, hogy mikor mit kell tennie (ismétlések, suttogó hang, hangosabb szöveg). Kiváló segéderőként tevékenykedtek.

Feydeau:

Aludj el! (Színmű 2 felvonásban)

A színmű írója 1862-ben született Párizsban. 1892-ben mutatták be legnépszerűbb művét, az „Osztrigás Mici”-t. A magyar színpadon ismerősek még a „Bolha a fülben” és „A Hülyéje” című vígjátékai.

Az „Aludj el!” magyarországi bemutatójára 2002. április 20-án az Új Reneszánsz Színházban került sor Szecsődi László, Táló József, Pölöskei Tímea, Vadász Attila, Berki Adrienn, Friedel Fruzsina főszereplésével – Trömböczky Péter rendezésében.

Egy olyan színművet választottunk 2004-ben játékunknak, amely se nem látványos, se nem vidám, inkább – ha megfelelő jelzővel illetném – különös. A Freud-féle hypnózis (gyógyítási mód) kerül a darab előterébe. A tudós házvezetőnője rájön arra, hogy ő is rendelkezik ilyen „varázserővel”, és minden titkot kiszed a család tagjaiból, mindenkiből, akivel találkozik. Ő azonban ügyesen leplezi „sámáni” tulajdonságát; sok embert összeveszt és kibékít (ezt nagyon élvezi...), míg rájönnek turpisságaira.

A játék ezer lehetősége rejlik, nyílik az elalvás és az ébredés különböző időszakában. Lírai, drámai és misztikus elemek keverednek egy-egy jeleneten belül. Az egyébként kedves, barátságos házvezető tele van irigységgel, rosszindulattal. Justin a hypnózis tudományának segítségével próbál felülkerekedni alantának vélt sorsán. Az „Én is vagyok valaki”-gondolat ad neki erőt, de ez a delejezés iszonyú galibákat okoz a családban, és kiváltja mindenki haragját, bosszúját – míg a végén leleplezik őt.

A szereplők többsége naiv, jóindulatú ember. Az igazságot akkor sem veszik észre, amikor már az orrukat böködi. Ez a naivság gyors, pergő játékmódot követel, amelyben a részletek is világosan jelennek meg. Mint a chaplini bohózatokban, így Feydeau művében is a könnyedség és az erőszakosság egységére kellett törekednünk. A figurák vadak és bájosak egyszerre, tulajdonképpen velünk élő, hétköznapi emberek. Egyszerű a színpadi öltözék, kopottas a bútorzat, melyet mozgatni lehet játék közben is. Bemutatónkon – a Honvéd Kaszinóban – közönségünk jól szórakozott, s tetszett az előadásunk a vendégszereplések alkalmával is.

A meglehetősen hosszú párbeszédet rövidítettük, tömörebbé tettük a szöveget. Zenét (háttérzenét) találtunk a különböző hangulatok kifejezésére.

Örömeink és gondjaink halmazából e színdarabbal kapcsolatban egy vitát emelnék ki. Ennek gerjesztője én voltam egy elhibázott döntéssel, és ez a hiba majdnem szakításhoz vezetett.

Pedig csak annyi történt, hogy az „Aludj el!” ötször került színre: három hazai és két vendégszereplő előadással. A páratlan számú bemutatók miatt Justin szerepét (kettős szereposztás volt) nem tudtuk megfelelni, elosztani. Így az egyik kislány kétszer, a másik háromszor játszott.

Megértettem a „nagy vesztest”, aki bátran, támadóan lépett fel. Elismertem hibámat, de a jövő érdekében kértem, hogy személyeskedés, harag ne legyen. Egy bizonyos idő eltelte után úgy láttam, hogy az egyébként tehetséges kislány megnyugodott, eltemette haragját. A következő darabunk sikerét neki is köszönhattük.

A Honvéd Kaszinó Színhátszó Köre
bemutatója:

G Feydeau: Aludj el! (bohózat 2 képben)

Szereplők:

Boriguet: Miksó Péter
Justin: Németh Betti, Kurta Lilla
Eloi: Csákvári Tímea
Valancourtne: Miksó Nóra
Francine: Dévényi Amanda
Emilienne: Kispál Evelin, Valu Rebeka
Színpadi technika: Császár András
tánc: Pulai Viki

Előjáték szereplői:

Hofstetter Izabella
Farkas Rebeka

Rendező: dr. Dobó László

Játszási időpontok:

április 18 (kedd) 13 óra Honvéd Kaszinó
(ifjúsági előadás)

április 20. (csütörtök) 18:30 Lízó
(vendégszereplő előadás)

április 24. (hétfő) 18 óra Szepelnek
(vendégszereplő előadás)

**április 25. (kedd) 18 óra Honvéd Kaszinó
(Bemutató)**

április 26. (szerda) 13 óra Honvéd Kaszinó
(ifjúsági előadás)

Szeretettel várunk
minden Kedves Érdeklődőt!

Színháztörténeti emlék: pontosan 80 éve játszották a „Nem nőszülők” című vígjátékot Nagykanizsán a Pécsi Nemzeti Színház művészei.

Írója, Szenes Béla (1894-1927) színműveit a Belvárosi Színházban és a Vígyszínházban (az 1920-as években) mutatták be nagy sikerrel. A „Nem nőszülők” című darabját 1926-ban játszották először a Vígyszínházban.

Többször feltettem magamnak a kérdést, miért ezt a művet választottam az évadunk bemutatójára. Ott volt a Színházi Intézet könyvtárában a határtalan válogatási lehetőség, s én mégis emellett döntöttem.

Műfaját tekintve „társalgási színmű”-nek mondható, a sok monológ, elnyújtott dialógus kicsit egyhangúvá, lassú ritmusúvá teszi a művet. A főszereplők filozófiai kiselőadásokat tartanak a hűségről, az élet értelméről. Megpróbálom indokolni nehezen érthető döntésemet a darabválasztást illetően:

- Talán először a történelmi kor: az 1920-30-as évek (amikor a mű született és diadalútját járta) békésebb, emberségesebb nyugalma vonzott, s az ez időszakban keletkezett művek. Édesapám szavai jutottak eszembe: „Mindenujt jól éreztük magunkat, tiszteltük, megbecsültük egymást mi, kanizsai fiatalok...”

- A színháztörténeti emlék is vonzónak tűnt: amint az egykori plakátokon olvasható, a pécsi színészek bemutatója.

- E mű alap gondolata – mint vígjátéki megoldás – tetszett. Andrászkó Laci, a darab főhőse a nőszülés iránti ellenszenvét maga győzi le, és ez nagyon izgalmas belső harc eredménye.

- A fiatalos lelkesedés, az élet értelmének keresése is ott bujkál a szereplők látszólagos nyugalma mögött, akiknek igazán karakteres szerep jutott.

- Végre jelmezes színdarabot játszhattunk! Igazán szép, korhű jelmezekben léptek a közönség elé a szereplők:

Kisfalviné – Dévényi Amanda

Katinka bárónő – Csákvári Tímea

Magda – Miksó Nóra – és a többiek

A mű konfliktusa a szegénység-gazdagság történelmi összeütközése egy család életében és a szerelmesek érzéseiben. Az egyszerű emberek őszinteségét, természetes magatartását a darabban a portásnő fejezte ki kemény, harsány szókimondásával. Csak úgy rengett, zengett a színpad, amikor megszólalt Kurta Lilla, a szerep megformálója. Igazán jólesett, üdítően hatott jelenléte a többnyire finomkodó, nagyképmű alakok között.

Új felfedezettünknek, Miksó Nórának most a szerény polgárlány szerepe jutott, aki a gazdag bárónő rokona. Itt is kettős szerepet játszott: gazdag, úri hölgy – szegény polgárlány. Nemcsak a gyors, rohamszerű átöltözések okoztak gondot neki, hanem a külső mögött a jellem, a magatartás átalakulása egyik pillanatról a másikra. Megoldotta!

Szereplőink javaslatára megtoldottuk a nézőtér irányába a színpadot, így a párbeszéd alatt több mozgásra, játékra nyílt lehetőség. Külön élményt jelentett, hogy a Medgyaszay Ház színpadán is előadtuk darabunkat – így emlékezve a 80 évvel ezelőtt ugyanitt játszó pécsi társulatra.

A „Nem nőszülők” Magdájának egyik színpadképét szeretném bemutatni:

Magda és az ő közeli rokona, segítője, a bárónő beszélgetnek egy kis kávéházi asztalka mellett. A leány gyermekkori éveiről mesél: „Olyan is előfordult, hogy hangulatom csúcsán az asztal tetejére ugrottam, s ott táncoltam a zene ütemére vad, örült ritmusban. Rakoncátlan gyermek voltam...”

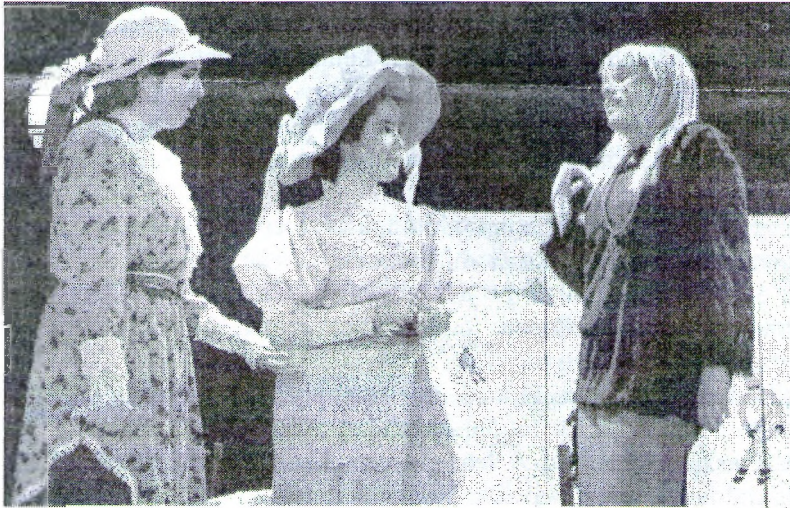
A próbák során egyre világosabbá vált, hogy ez az egyébként őszinte beszélgetés a közönség számára unalmas lefetyelés, hosszú percekig nem történik semmi a színpadon. Amikor már hetedszer ugyanezt a jelenetet próbáltuk, Magda megállította a szóáradatot: „Nem mesélni kéne, hanem eljátszani!”

Így együtt „átrendeztük” vele ezt a jelenetet:

- kihunytak a lámpák; a félhomályban ott állt Magda, mintha emlékeznék
- aztán zene szólt, pattogós, vidám muzsika
- megjelent egy kislány, táncolni kezdett
- felugrott az asztalra és vad ritmusra járta tovább
- majd lassan a lámpák felgyulladtak, a leányka eltűnt
- Magda és a bárónő tovább beszélgettek

Mindez az emlékkép öt percig tartott, oldotta az egyhangúságot, új színt varázsolt a színpadra.

A „Zsákbamaczka” és a „Nem nőszülők” című színművek bemutatója rövid táncjátékkal kezdődött. A darab hangulatához alkalmazkodva Nikolics Zsuzsa (ő volt a táncjáték koreográfusa is) Daróczi Péterrel apacstáncot mutatott be. Pulay Viktória tánctanárnő romantikus stíluselemekből állította össze bevezető táncát.

**A jubileumi előadás (80 éve játszotta
a Pécsi Nemzeti Színház városunk
újszínpadán) szereplői:**

Andrászky:	Császár András
Renner:	Péter Ákos Oláh Barnabás
Magda:	Miksó Nóra
Kisfalviné:	Dévényi Amanda
Báróné:	Csákvári Tímea
Kalotayné, Sári portás:	Kurta Lilla
Csáthy:	Miksó Péter
táncos lányok:	Sárecz Nóra Valu Rebeka Nikolics Zsuzsa
táncos fiú:	Mihalecz Péter
fiúk:	Szegletes Dávid Tollár Florentina Lőrincz Örs
súgó:	Virág Katinka
technikus:	Zsidi Éva
rendező:	dr. Dobó László

A változó szerencse kerekén
(Petőfi Sándor vándorútja az Alföldön)
Irodalmi műsor

Azt hiszem, ennél szebb, méltóbb színpadi játékot nem találhattunk volna színjátszásunk tíz évének befejezéséhez.

Petőfi Sándor életének nagyon érdekes, izgalmas időszakát (1843-1846), az alföldi vándorlásait próbáltuk követni verseivel, prózai alkotásaival. Arról a tájról mesél, azokról az emberekről szól, akiket ő nagyon szeretett. Változatos, gazdag anyagot találtunk a Halis István Városi Könyvtárban, egy régi műsorfüzetben. A Tisza, Az Alföld, a Távolból, a Szeget szeggel, az Arany Jánoshoz, a Válasz Petőfinek című költemények adták a műsor gerincét. Ehhez igazítottuk témában naplójának egyes részleteit.

Szerettük volna a versek sorainak egyhangúságát oldani – irodalmi műsort akartunk: emlékeztető, tanító, szórakoztató jellegűt. Ennek érdekében:

- - Petőfi Sándor alakját – korhű jelmezben és környezetben – színpadra állítottuk. Miksó Péter alakítása jól sikerült. Így dramatikus, párbeszédes formában került bemutatásra Petőfinek Arany Jánossal való verses levelezése.

- Az eredeti szöveget kiegészítettük a Szeget szeggel című költeménnyel. Varga Döniz átélt versmondása vidámságot varázsolt a közönség körében.

- Az irodalmi összeállításban közreműködött: Cseszkó Delinke, Médli Sára, Kerpács Kitti, Szerecz Ábel, Tóth Szabina, Miksó Nóra, Miksó Péter, Rudolf Nikolett, Kovács Dorina és Szegletes Dávid.

- Népdalokat énekelt Tolnai Nóra és Pávlicz Erika. A kedves, széphanagú leányzók szereplése színesítette a műsort.

- Igyekezünk a színpadon természetes módon mozgatni a szereplőket: ültek, álltak, sétáltak, a vándorlás fáradalmait követték.

- A Kőrösi iskola tánccsoportja hegedűkísérettel népi táncot mutatott be.

**Szeretettel meghívjuk Önt
és Kedves Családját:**

A változó szerencse kerekén

**c., Petőfi Sándor vándorútjait
bemutató, irodalmi műsorunkra:**

December 10-én (hétfőn) 18.00 órára
a Honvéd Kaszinó tükörtermébe.

BELÉPŐDÍJ: 200FT

Szereplők: A Honvéd Kaszinó színjátszói:

Cseszkó Delinke, Médli Sára, Kerpács Kitti,
Szerecz Ábel, Tóth Szabina, Varga Döniz,
Miksó Nóra, Miksó Péter, Rudolf Nikolett,
Kovács Dorina, Szegletes Dávid

Vendégként szerepelnek:

A Kőrösi Iskola dráma-tagozatos tanulói

Tolnai Nóra énekel

Rendező: Dr. Dobó László

A színjátszó kör tagjait egy-egy alkalommal felkértük, hogy színesítsék irodalmi műsorainkat, amelyeket a Honvéd Kaszinóban, valamint a városkörnyéki falvakban rendeztünk, ezekkel vendégszerepeltünk.

2003. szeptember 25-én Péterfy Sándorról, „a tanítók atyjáról” tartottunk könyvbemutató estet.

2004 őszén Ady Endre pályakezdéséről (1890-es évek) volt előadásunk, szereplőink verseket mondtak. A műsor egyik kiemelkedő része Horváth István Radnóti-díjas versmondó fellépése volt, tőle is egy szép Ady-költeményt hallottunk.

2006-ban a Déryné Falu-színház történetének egy kis szeletkéjéről, a zalai vendégszereplésekről szóltunk. A kör tagjai riportokból olvastak fel részleteket.

2008-ban Kocsis Katalin részvételével Egressy Gábor és Egressy Béni, a két testvér életútjáról tartottunk előadást. Egy alkalommal abban az épületben mutattuk be a diákoknak műsorunkat (Bolyai iskola), ahol 1862 őszén Egressy Gábor négy színműben vendégszerepelt.

Ezek a műsorok közvetlen hangú beszélgetés keretében folytak. Az estek háziasszonya Halmos Ildikó volt, egyszer Ritecz Rita tanárnő.

Szerepeltünk még képzőművészeti kiállítások ünnepélyes nyitóműsoraiban, városi ünnepeken, rendezvényeken.

Vidéki vendégszereplések

Egressy Gábor, a XIX. század nagy színművésze szívesen vendégszerepelt vidéki színpadokon: „Teljesen mindegy, hogy nagy vagy kis színpadon játszom... csak jó előadás legyen!”

A Déryné Faluszínház (1951-1984) évtizedeken keresztül terjesztette a zalai falvakban is Molière, Shakespeare, Vörösmarty, Csiky Gergely, Szigligeti Ede szellemét.

Minket is örömmel, szeretettel vártak, lelkesen fogadtak a falusi, vidéki vendégszerepléseink alkalmával. Minden új bemutatónkra már úgy készültünk, hogy színdarabunkat vidéken is négy-öt alkalommal előadjuk. Játszottunk telházak, de négy-öt néző előtt is...

Szepetneken: Sok ismerős, jó barát volt – telházak előtt teljes volt a siker!

Hahóton: Inkább idősebb korosztály előtt irodalmi témájú előadásokkal vendégszerepeltünk.

Újudvaron: Az iskolából sok kisdíák és néhány felnőtt fogadott bennünket szeretettel. Intézményükben színjátszó szakkör is működött.

Miklósfán: A Faluház nagy kerek színpadán fiatalok érdeklődése mellett telházak előtt játszottunk.

Bagolán: Kedves, barátságos, családi környezetben adtuk elő műsorunkat.

Liszóban: Szép kis művelődési otthonban kis létszámú, lelkes közönség előtt szerepeltünk.

Balatonmagyaródon: Kulturált környezetben – a falu kultúrházában – érdeklődő közönség fogadott bennünket.

Murakeresztúron: Nagy befogadóképességű nézőtér, széles színpad volt, a közönség gyér számú.

Sormáson: Érdeklődő, lelkes közönség (köztük sok régi ismerős) várt bennünket.

Zalakovárban: Régi, kissé elhanyagolt kultúrotthonban – a borkóstolóval egy időben – kis létszámú közönség fogadott bennünket.

Tótszentmártonban: Jóbarátom szülőfalujában az esti mise után a falu apraja-nagyja eljött előadásunkra. Lelkes, fegyelmezett közönséggel találkoztunk.

Gyékényesen: A XX. század első évtizedében épült, patinás, hangulatos kultúrházban teltházak és lelkes közönség előtt játszottunk.

Hévízen: Egy-egy zenés részletet mutattunk be operettjeinkből a szabadtéri színpadon német közönség előtt – sikerrel. Az önkormányzat kávézó helyiségében irodalmi műsort, könyvismertető előadást rendeztünk.

Letenyén: Érdeklődő, főleg idősebb korosztályú közönség jelent meg irodalmi előadásunkon.

Becsehelyen: Nagy ígéretet voltak a falu vezetői részéről. Közönség alig akadt, a színpadot padokból raktuk össze. Finom pizzával kínáltak.

Pécsett: A Leőwey leánykollégium és a gimnázium diákjai lelkesen fogadtak bennünket. Zsúfolt nézőtér előtt mutattuk be színdarabjainkat.

A teljesség kedvéért sorolom, hogy itthon, Nagykanizsán – otthonunkon, a Honvéd Kaszinón kívül – hol szerepeltünk még:

- MÁV Kodály Zoltán Művelődési Otthon
- Hevesi Sándor Művelődési Központ
- Medgyaszay Ház
- Templom Téri Általános Iskola (Kiskanizsa)
- Bolyai János Általános Iskola
- Zemplén Győző Általános Iskola (Úttörőház)

Könyvbemutató – vendégszereplések

(Napló)

1. vendégszereplő előadásunk a Bolyai iskolában 2008. november 6-án

Egressy Gábor itt, ebben az épületben játszott 1862-ben négy alkalommal (Hamlet, Brankovics György, Szegény morguis, Felolvasónő).

A műsor (Könyvbemutató: „Emléklapok Egressy Gáborról”) 7. és 8. osztályos tanulók, valamint néhány meghívott vendég jelenlétében sikerrel zárult:

1. Dalok (lemezről) – Egressy Béni – megzenésített Petőfi-versek
2. Szmodics Józsefnének, a művelődési osztály vezetőjének köszöntője
3. Kérdések, válaszok: a korról, városunkról, a művészeiről
4. Játékos vetélkedő
5. Varga Döniz verset mondott (Petőfi: Szeget szeggel)
6. Pávlicz Erika népdalokat énekelt

Kedves fogadtatás, baráti hangulat jellemezte a rendezvényt. A közönség fegyelmezett, figyelmes volt.

Köszönjük!

2. előadásunk a Honvéd Kaszinóban 2008. november 6-án

A könyvbemutató helyszínén, a Tükörteremben hangulatos nézőtér (az asztalokon gyertyák) fogadta a közönséget.

Szép számmal jelentek meg érdeklődők, akik figyelmesen, a szereplőkkel együttérezve hallgatták az előadást:

1. Dalok (lemezről): Egressy Béni szerzeményei voltak
2. Halmos Ildikó köszöntötte a közönséget – mint az est háziasszonya
3. A beszélgetés a könyvről (Egressy Gáborról) és a korról, az akkori kanizsai városképről szólt (1862)
4. Közben Varga Döniz verset mondott (Petőfi: Szeget szeggel); Pávlicz Erika népdalokat énekelt; Csákvári Tímea, Kurta Lilla, Rudolf Nikolett prózát adott elő a könyv „Ember és családapa” című fejezetéből

5. Játékos vetélkedő során hárman könyvet nyertek a nézők közül
A hangulatos, ünnepélyes estét a könyvek dedikálása és a büfében kis étel-,
italkínálat zárta.

3. vendégszereplő könyvbemutatónk Hahóton 2008. november 11-én

Délután 3/45-kor érkeztünk két személykocsival. A közönség bizony nem akart gyülekezni. Egyetlen felnőtt – Vukics Béla tanár úr, jó barátom – ült az üres széksorok kötött, majd 1/47 tájban megjelent 14-16 iskolás gyermek (7-8. osztályosok) – s megkezdődhetett műsorunk.

A szokott sorrendben következtek a műsorszámok, Ildikó kérdéseire válaszoltam. A Petőfi-vers, a népdalcsokor nagy sikert aratott, a prózai felolvasást Egressy életéről szívesen hallgatták a jelenlévők. A vetélkedő-rész hangulatosra sikeredett, mert a gyerekek aktívak voltak, a három jutalomkönyv hamar gazdára talált.

Örültem a kultúrház felújításának, melyet Szabó Zsolt, az intézmény igazgatója mutatott meg, de nagyon elszomorodtam a részvétlenségen, az érdeklődés hiányán. Hiába, ez már nem az én Hahótom! Akiket 54 éve tanítottam, talán már el is feledkeztek rólam...

4. vendégszereplő könyvbemutató Liszóban 2008. november 13-án

Új háziasszonyt avattunk Szmodics Józsefné személyében, aki a nagykanizsai városi önkormányzat művelődési és sportosztályának vezetője – és e kis község lakója családjával együtt. Ő köszöntött a gyér létszámú közönség körében bennünket, ismertette helytörténeti munkámat, majd bemutatta a szereplőket. Külön örültem, hogy a közönség soraiban ott ült Decskó Ferenc – régi, kedves ismerősöm – családjával együtt.

A műsor minden döccenő nélkül rendben zajlott, csak én voltam a szokottnál visszafogottabb. Szép gesztusként, a vendégszeretet őszinte megnyilvánulásaként fogható fel a faluház vezetőjének, Hajgató Ritának a citerajátéka, amellyel minket köszöntött.

A műsor után a könyvtár galériájában hosszan elbeszélgettünk. Egy-egy helytörténeti témájú könyvet is kaptunk emlékül. Kellemes este volt.

2008. november 18-án a Vasutas Szakszervezet Kodály Zoltán Művelődési Házában

Ez volt az ötödik könyvbemutatónk (Egressy Gáborról). Őszinte érdeklődés, vendégszeretet jellemezte fogadtatásunkat. „Teca”, Szép Teréz, a művelődési ház igazgatónője köszöntött és bemutatott bennünket a többségében nyugdíjas klubtagoknak. Kedves ismerőseim közül többen az izgalmas kártyapartit hagyták abba műsorunk kedvéért.

A bemutató jól sikerült. Döniznek talán ez volt a legjobb versmondása. (Nem csoda: nagymamája is jelen volt...) A vetélkedő-rész is élénk érdeklődés közben folyt: az Aranyszarvas Fogadó helyét rögtön megmondták, valamint a régi színészek közönségajándékát (ezüstserleget) is kitalálták.

Hangulatos, szép este volt... illetve délután... Köszönjük a szeretetet, amely az első perctől az utolsóig körülvevett bennünket!

6. vendégszereplő előadásunk
Szepetneken 2008. november 27-én

Nagy izgalommal készültünk a szepetneki könyvbemutatóra, hiszen 1988-tól napjainkig minden évben egy-egy színdarabbal, irodalmi műsorral vendégszerepeltünk e községben.

Az iskolai könyvtár helyiségében az intézmény igazgatója, Sóstainé Márfi Ibolya fogadott kedvesen bennünket, szendviccselel, meleg teával kínált, csak az érdeklődő közönség (amelyet régóta megszoktunk) nem akart gyülekezni. Vártunk pár percig, majd megkezdtük a műsort. Halmos Ildikó köszöntő szavaival, Pávlicz Erika énekével, majd a verssel (Varga Döniz) és a prózai felolvasással (Rudolf Nikolett, Kurta Lilla, Csákvári Tímea) itt szintén sikeres bemutatót tartottunk. A vetélkedő rész is jól sikerült.

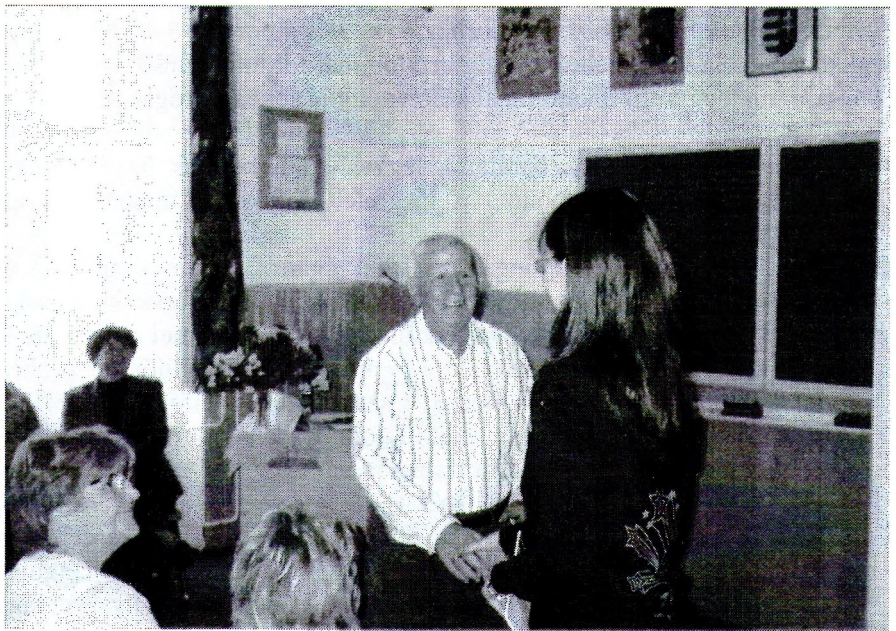
Megköszönöm a kör tagjainak, Halmos Ildikónak, a bemutatók háziasszonyának a lelkes, önzetlen, hangulatteremtő szereplésüket. Segítették utazásunkat Trojkó Hajnalka és a Szuperinfó vezetője, Rudolf Tamás, valamint Pálfi Tímea. Szmodics Józsefné, a művelődési osztály vezetője lelkes szervezőmunkáját is megköszönjük. Ezzel a bemutatóval zártuk vendégszerepléseinket...

Szepetneken, 2008. november 27-én 10 órakor...

A falvakban tett látogatásainknak volt egy fontos, időben előre mutató tanulsága:

Ahol színes, gazdag, sokirányú kulturális élet folyik, ott kialakul egy érdeklődő törzsközönség (életkortól függetlenül), akik szívesen látogatják a rendezvényeket, s valóban a falu házának tekintik a művelődési otthont. Ezekben a községekben elég egy-két központi helyen elhelyezett plakát, néhány meghívó – és jön a lelkes közönség.

Sajnos néhány helyen mindezek ellentétét is szomorúan tapasztaltuk. Szép, tágas kultúrház, színpad – az előadásunkon pedig üresen tátongó nézőtér: ennek látványa igazán lehangoló volt. No, de egyszerű a magyarázat: ahol a borkóstoló a hónap egyetlen „kulturális” programja, ott mit várhatunk?! Rendben van, a borkóstolóra is szükség van... – de ez egymagában szegényes választék.

Kirándulásaink – színházlátogatások

Pécsi Nemzeti Színház: Mágna Miska

Madách Színház: Padlás

Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház: Hair

Veszprémi Petőfi Színház: Anconai szerelmek

Hévíz – szabadtéri színpad

Az utazások, vendégszereplések mindig fokozták a kíváncsiságot, belső izgalmat váltottak ki. Hogyan is utaztunk? Legtöbbször a vendéglátók önkormányzatának kisbuszával (8-10 személyesek) és személygépkocsival. A barátságos gépkocsivezetők tájékoztatást adtak a várható fogadtatásról. A szülők, ismerősök is segítettek a szállításban, és az iskolák igazgató szintén mellénk álltak; Mérksz Andorhoz, a Zsigmondy – Széchenyi Szakközépiskola vezetőjéhez mindig bizalommal fordulhattunk. A díszletek szállítása miatt egy-egy alkalommal külön autóbust kellett fogadnunk.

Ha kirándulni megyünk: barátaim, legyen ott a kezetek ügyében egy gitár, de egy kis tangóharmonika is megfelel! Minket is megmentett az unalomtól Norbi gitárja.

Koratavas volt, friss szél fújdogált, és a fák ágairól néhány csepp eső is potyogott a nyakunkba. Ott álltunk a kultúrház előtt az árva lámpácska fényében, s majdnem dideregtünk. Néztünk, meredt szemmel tekintettünk az útra, de nem jött a busz... Már vagy egy órája vártunk a külön buszunkra a vendégszereplés után, és ami ilyenkor szokott lenni, elfogyott a céna. Dörmögés, mérges felkiáltások, elfojtott, dühös sóhajok peregtek egyre gyorsuló ütemben. Hol van már az a fránya járgány?!

És akkor Norbi elővette a gitárját. Néhány ütemet pengetett a húrokon, s aztán játszani kezdett. A zene hangjai mintegy varázsütésre elkergettek a körünkből minden rosszat. A türelmetlenséget kellemes lírai hangulat váltotta fel. Dúdoltunk, énekeltünk, majd táncra kerekedtünk. Olyan vidám estét rendeztünk, amelyet a környékbeli lakosok talán máig is emlegetnek. A hangulat csúcán váratlanul – két és félórás késéssel – megérkezett a buszunk. Teljesen elcsüggedtünk, dűnnyögve szálltunk be a fránya járműbe... De aztán már hazafelé újra szólt a nóta.

Égy szál gitár + Norbi + mi = ennyi az egész!

- Mindent bepakoltunk? – szólt a két díszletező közül az egyik, Józsi.
- Oké, indulhatunk, minden rendben – biztatott Karcsi.

Jó egy órával a hirdetett kezdés előtt már munkához láthattak Gyékényesen a fiúk. Épült, szépült, színekkel gazdagodott a színpad. Mi is nyugodtan készülődtünk az öltözőben, a leányok festették, öltöztették egymást a tükör előtt.

- Nincs kötél! – rohant be Karcsi. Otthon felejtettük azt a rohadt vastag spárgát... Teljes csönd követte a vészterhes bejelentést. Aztán egy vékony hang hallatszott az egyik sarokból: – Tudjátok, emlékeztek... A szomszéd telken ruhák lógnak a szárítókötélen. Az jó lesz! Alig tudtam leállítani a zsebkéssel felszerelt „fosztogatókat”. – Pedig láttuk – erősködött Dani – tudod, amikor tíz percig sétálhattunk a környéken. – Én elhiszem, de levágni, ellopni a kötelet, ezt nem tehetjük! – Akkor elkérjük! – s a Kis Dani már rohant is érte. Öt perc sem telt el, és már hozta is a kötelet. Felemeltük a csigához, és már aggathatták rá a függőnyt, amely elválasztotta, kettéosztotta a színpadot.

- Attól a nénitől ne kérjetek jegyet, ott ül a harmadik sor közepén, ő adta oda a kötelet, és én megígértem neki, hogy végignézheti belépődíj nélkül az előadást...

Gyakran beszélgettünk a gyerekekkel az iskoláról, családról, vásárlásról, divatról – és ilyenkor előbukkantak a régmúlt kódéből a színjátszó-történetek, melyeket én most Tanmeséknek neveznék el, mert valamilyen tanulsággal szolgálnak a jelennek azonkívül, hogy kedves emlékek...

Sehol egy lélek

Az egyik Mura-menti faluban késő délutánra hirdettük a „Majd a papa” című előadásunkat. Befordult a buszunk a kis, szűk utcába, sehol egy lélek, megállt a kultúrház előtt, sehol egy lélek...

Elhagyatott, romos színpad, a porlepte nézőtér látványára a csüggedés vett rajtunk erőt. Mint elődeink, ha bánat érte őket, mi is utolsó menedékhelyünkre, a kocsmába ballagtunk. Alig egy-ketten iszogattak, beszélgettek ott a helyiek közül. Imre és Gyuszi elkeseredésükben énekelni kezdtek: „Piros pünkösöd napján...”, és jöttek sorban a szép magyar nóták. Az érces hangok, mély baritonok hatására gyülekezni kezdett a „tömeg” az ivóban. Már 10-12 dalos kedvű társunk akadt, akikkel együtt énekelünk. Pár perc, és Józsi kiadhatta a jelszót: „Menjünk a kultúrba! Nézzék meg a színdarabot!”

Igaz, hogy itt-ott üres széksorokat is láthattunk, de lelkes, jó hangulatú közönséggé alakult a közös dalárda. Izgalmasan kezdődött, de a közönségtoborzó éneklés megtette a kívánt hatást.

A főpróba elmaradt...

A régi történet (még a hahóti koromból, 1955-ből) az elmaradt főpróbával kapcsolatos. Akkor ugrott be az emlék, amikor színi körünk néhány tagja sajnálta gyönyörű jelmezét felvenni, mondván: majd a bemutató előadáson pompáznak bennük. Nehéz percek következtek, a meggyőző érvekkel sem tudtam hatni rájuk. Arról kellett volna meggyőznöm őket, hogy a főpróba (gyermekközönség előtt!) minősíti a majdani előadást. És akkor jutott eszembe ez a történet:

Hahóton a színjátszó kör több népszínmű (Cigány, A falu rossza, A vén bakancsos...) után a „Légy jó mindhalálig” című Móricz-művet tűzte ki a következő bemutatójául. A hahóti tantestület vállalta a színdarab tanári karának szerepét, a két ötödikes diák – Kovács Pityu és Landi Anikó – a

többiekkel együtt már az első naptól szorgalmasan tanulták szerepüket, pontosan megjelentek a próbákon, lelkesen készültek. Csak az én barátom, Bandi nem vette elő a szövegét, és amikor kérdőre vontuk, mindig ez volt a válasz: „– Azért a pár mondatért?! Majd a Bruntsics Mancsi néni kisűg.”

Elérkezett az előadás nagy napja. A zsúfolt nézőtér pergő, jó ritmusú előadást láthatott – egészen a mű zárójelenetéig: A kis Nyilas Misi a tanári bíróság előtt áll. Az előadás megakadt, Bandi nem tudta a szerepét, a sűgóra nézett könyörgő arccal. Onnan, a bádogtetős sűgolyukból egy árva hang sem hallatszott. Kínosan teltek a másodpercek. Bandi (alias Gyéres tanár úr) közelebb lépett a lyukhoz, rávert egy nagyot: „– Bruntsics mama, a hétszázát, sűgion már!” – szolt fogait összeszorítva. Az igazgatót játszó Sabján Józsi bácsi próbálta menteni a helyzetet: „– Ön következeik, tanár úr” – szolt Bandihoz. Hiába volt minden. Összedől a szűnpad... Itt már csak a gyors függőny segít. Aztán hosszú, kínos percek után végre hang jött a sűgolyukból, és Bandi elmondhatta pármondatos vádbeszédét.

Az előadás után az öltözőnkbe kisírt szemekkel, remegő lábakkal lépett be Bruntsics néni. Majd beszélni kezdett: „– Meglátam Bandi urat abban a korhű tanári tógában, szakállasan, és olyan nevetőgörcs jött rám, hogy a szeművegem is leesett. A sötét sűgolyukban alig találtam meg. Ne haragudjanak! Hát, ezért...”

Kedves szűnjátsszűim, rendezőtársaim! Kell a fűprűba teljes díszlettel, öltözékkel, hogy az előadásokon megismerjűk egymást.

Beskatulyázás

A takarítűnűt játszó kisleány kicsit sírdogáló hangon szűlűltott meg egyik prűbák után: „– Miért mindig én vagyok az >űgyeletes< takarítűnű? Már harmadik esetben rám esett a választás...”

Egy régi – szepetneki – furcsa kis történet jutott az eszembe. Gézával mi mindig vígjátéki figurákat alakítottunk: legnagyobb sikerrel a Nűti-kabaré jeleneteiben. Ilyen előzműnyek után került sor az egyik űnnepi műsorban Mesterházi egyik szűnművére. A darab a világháborű utolsó napjaiban az egyik fűvárosi óvűhelyen, a pince mélyén játszűdik. Ūl a két szereplű (Géza és én), s arról beszélgetnek, vitatkoznak, mi lesz a háborű után. Lesz-e békés, nyugodt élet itt, a szétbombázott fűvárosban? Ūl a két szereplű a kopott, zűldszűnű katonaládán, és az új élet lehetűségeirűl váltanak mélyenszűntű gondolatokat...

A közönség pedig? ...nevet, vigyorog, hahotázik, és ez a nevetőgörcs szétzúzza az egész előadást, amelyet be kellett fejezni a felvonás közepén. Hiába, így szoktak meg bennünket: két vígjátéki figura – két drámai szereplő? Nem tudták elhinni, összeegyeztetni.

Ezért nem szabad beskatulyázni senkit. Igaza volt a kisleánynak – s én más szerepet kerestem neki.

Egy szó – és más semmi...

Néha kicsúszik a vezetés szegényes rendező kezéből, és tehetetlenül áll az események forgatagában.

A szepetneki színjátékosok 1966 februárjában a „Majd a papa” című vígjáték bemutatójára készülődtek. A klubszobából átalakított öltözőben feszült hangulat uralkodott, az izgalomtól sápadtak az arcok, rémültek a tekintetek.

Most kellene valami, ami feloldja ezt a feszültséget! És ekkor az izgalom tetőpontján belépett Béla bácsi, a darab legidősebb szereplője. Remegő, rekedt hangon megszólalt: „– Tanár bácsi, ne haragudjon, elfelejtettem a szerepemet...” Először döbönt csend fogadta a bejelentést, majd bugyborékoló nevetés következett.

„– Alulról?” – ez volt Béla bácsi szövege – összesen. (Tudniillik a zongora alá kötetet kellett dobnia.)

Harsogó kacagás, csodálatos felszabadult érzés – kezdődhet az előadás. A nagy sikert Béla bácsinak köszönhattük, aki nagy izgalmában elfelejtette a szövegét.

És ezt a kis történetet elmeséltem a mi kis színjátékos körünk szereplőinek. Egy hasonlóan izgalmas készülődés közepette...

Élet a színjátszó körben

Amint már említettük, szakkörünkbe több iskolából jöttek a tanulók: a Batthyány Lajos és a Dr. Mező Ferenc Gimnáziumból, a Cserhádi Mezőgazdasági, a Thury György Kereskedelmi és a Zsigmondy – Széchenyi Szakközépiskolából, valamint a Péterfy, Hevesi, Templom Téri, Kőrösi Általános Iskolákból. Lassan, folyamatosan összeforrt, alkotó közösséggé formálódott a társaság.

Hetente egy alkalommal találkoztunk kétórás próbákon. Amikor közeledett a bemutatónk (három-négy héttel az előadás előtt), sűrítettük a próbákat heti két-három alkalomra. Így átlagosan négy hónap kellett egy-egy színmű betanulásához. Mindez hat-hét előadással együtt októbertől – május közepéig kitöltötte a kör munkáját.

1. olvasópróbák – két alkalommal – szeptember 3-4. hetében
2. próbafolyamat, rendelkező próbák – október 1. – március 2. hete
3. közönség nélküli főpróbák – március 3. hetében – két alkalommal (teljes színpadi díszlettel)
4. előadások – április hónapban – három-kilenc alkalommal (ifjúsági, bemutató, vendégszereplő)

A próbák első 10-15 perce beszélgetéssel telt el. Ilyenkor az iskolai élet izgalmi, érdekességei, furcsaságai kerültek terítékre, amelyből nem maradt ki a nevelők utánzása, parodizálása sem. Aztán máris a közepébe vágunk. Akik éppen nem szerepeltek, ők is ott voltak velünk. Alkotó munka folyt, mindenkinek a véleményét, ötletét meghallgattuk egy-egy jelenet beállításakor. A játékosok biztatták, lelkesítették egymást. Jó nagyokat nevtünk a kezdeti botlásokon, bakikon, sutaságokon. Gyakran előfordult, hogy egy-egy képet önállóan rendeztek a szereplők. Az elképzelést megvitattuk, ha jónak tartottuk, beépítettük játékunkba. Nem nagyon volt üresjárat, ha volt is néhány perc, akkor a következő, éppen előttünk álló legfontosabb feladatokat beszéltük meg.

Még mielőtt a Balaton hús hullámaiban lubickolnánk, el kell mondanom, hogy néha vihar kavarta fel az állóvizet: egy-egy szereplő betegség miatt vagy egyéb okokból (bejelentés nélkül!) otthagyt bennünket. Nem nagyon

ment mindenkinek a szerep szövegének tanulása, egyeseknél csak a próbák időtartamára korlátozódott. Előfordult pontatlanság, így a próbák kezdése 10-15 percet csúszott. Néha felesleges csipkelődés, vita zavarta meg a szerepjátszás, az alkotás nyugalalmát. Csalódások is keserítettek bennünket olykor (kis létszámú, fegyelmetlen közönség, hideg fogadtatás...), a kettős szereposztás okozta gondokról pedig már előzőleg szóltunk.

Amikor készültem tízéves történetünk megírására, már akkor egyetlen elhatározásom volt: minden szépet és jót elmondok rólunk, ugyanakkor gondjainkról, bajainkról is – fájó szívvel –, de beszámolok.

Őszinte leszek. Színjátékosaink többsége megértette és megérezte, hogy amit mi csinálunk, az komoly, felelősségteljes játék. Alkotótársak voltak a próbák során, segítettek, javasoltak, cselekedtek fáradhatatlanul, jókedvvel.

Mindig volt azonban egy-két szereplőnk, akivel többet kellett foglalkoznunk, közelebb kellett kerülni hozzá, hogy higgyen nekünk. Ez legtöbbször sikerült. De Rózsikának (nevezzük így a leánykát) hiába szóltunk, hiába kértük, ő nem állt be a sorba közénk. Néha benézett a próbákra, de mindig a foglalkozás utolsó perceiben. Már rég „le kellett volna cserélnem”, de sajnos a „kispadon” nem akadt megfelelő helyettese. Tehetséges, bájos kislány volt szép énekhanggal, kiváló ritmusérzéssel a tánchoz: így lehetne őt jellemezni. Nem volt szívem elküldeni. Sokat kellett túrnunk, izgulni miatta. Mi lesz az előadáson? Megtanulta-e a szerepét? Egyáltalán időben megérkezik-e? Aztán megtörtént a csoda: tudta a szöveget, önfeledten táncolt, szépen énekelt. Jelenség volt! Reméljük, boldogul majd a világot jelentő deszkákon. Vagy csak egy bájos személyiség marad? Nem tudom, de félttem őt...

Mindezekon a gondokon, nehézségeken közös erővel, akarattal felül tudtunk emelkedni. Nemcsak elfogadták, hanem meg is szerették egymást a szereplőtársak.

Kurta Lilla balesetekor együtt látogattuk meg a kórházban a sebesült kisleányt. Amikor meglátott bennünket a majdnem tetőtől talpig bepólyázott leányzó, könnyes szemekkel tekintett ránk, majd kiszólt a betegágyból:

„– Én játszani akarok! játszani fogok vasárnap!” Igaza lett: félig gyógyultan, bicegve, mankóra támaszkodva a bemutató előadáson színpadra „lépett”. És játszott – dicséretesen.

A színházi előadás közösségi alkotás. A rendező csak egy személy az alkotók között. Ide idézem segítőtársainkat – megköszönve önzetlenségüket, lelkesedésüket:

- A Kaszinó dolgozói – élen Halmos Ildikó igazgatónővel, akik nemcsak egy-egy ünnepi alkalommal, hanem a hétköznapiak során folyamatosan tanácsaikkal, véleményükkel, anyagi ügyekben a szerény lehetőségek határáig segítettek bennünket.

- Játékaink többsége látványos díszleteket kívánt. Ötletekben, az anyagok kiválasztásában mindig örömmel segített a Dél-zalai Áruház dekorációs részlegének vezetője, Pintérné Princes Julianna. Az elkészült színpadképet mindig együtt néztük meg – kiegészítés, javítás céljából.

- Millei Márta és Kotnyek István, a Hevesi Sándor Művelődési Központ dekorációs részlegének dolgozói rajzolták, festették a díszletelemeket. Elképzeléseinket a helyszínről ők váltották valóra. Az ő ötletük volt a paravánon átdobott kartonlapok, amelyek a gyors cseréket biztosították a felvonások, jelenetek változásai során. Segített ötleteivel Lengyák István rendező is.

- A színdarabok énekes szereplőivel Baráth Yvette tanárnő foglalkozott, a zenei anyagot Baráth Zoltán, a zeneiskola igazgatója, valamint Cseke József és Vámos Béla tanár urak segítettek kiválasztani. Tábori Imre és Németh Ferenc zenei kísérete irodalmi előadásainkat gazdagította. A Dénes család a színvonalas zenei kíséretet biztosította.

- Előadásaink reklámozásában sokat segített a Szuperinfó reklámújság. Rudolf Tamásnak, Török Tibornak és munkatársaiknak köszönhetően friss híreket is kapott az olvasó a „társulatról”.

- A Jelmezkölcsönző (Zrínyi u.) fél áron biztosította a korhű öltözéket és a kellékeket. Kiválasztásukat tanácsaikkal segítették az üzlet dolgozói.

- A Honvéd Kaszinó klubjainak tagsága (nyugdíjas klub, hölgyklub, énekkar) szinte kivétel nélkül ott volt előadásainkon, lelkesen buzdítottak bennünket.

- A szülők segítő szándékkal mindig mellettünk voltak. A szereplők öltöztetését, az arcfestést és a szállítást vállalták.

- Az iskolák igazgatói és a nevelőtestületek soha nem gördítettek akadályt kéréseink teljesítésekor. Nemcsak a diákok részvételét biztosították, hanem eljöttek előadásainkra is.

- A falusi kultúrházak igazgatóinak többsége örömmel fogadta jelentkezésünket; tiszta öltöző, játéktér várt a legtöbb helyen bennünket... és lelkes közönség.

- Kósa Veronika, a HSMK dekoratőre e könyv címlaprajzát készítette el (színpadkép).

- A kötet szerkesztését Horváth Ilona végezte el.

- A Nagykanizsai Városvédő Egyesület vállalta a könyv kiadását.

Az öntevékeny, amatőr színjátszó körök maguk szervezik, alakítják közönségüket. A reklámozásra nincs más eszközük, mint néhány plakát és meghívó. A leghatásosabb reklám gyermekeink színi teljesítménye, amely vonzza, megmozgatja a szülőket, hozzátartozókat, barátokat. Ők alkották közönségünk többségét, állandó magját. Már a főpróbákön az iskolák tanulóiból álló nézősereg megadta az alaphangot az egy-két-három nap múlva rendezett bemutató előadásra. A főpróbát és a bemutatót ezután az élénk érdeklődés miatt meg kellett ismételnünk, s újra zsúfolt nézőtér előtt játszottunk.

A legmeghittebb percek azok voltak, amikor az előadások után az előtérben, a társalgóban, a kis öltözőteremben találkoztak egymással az izgalomtól kipirult arcú szereplőink és lelkes közönségük. Az izgalmat öröm, jókedv váltotta fel. Ilyenkor én sohasem voltam jelen, nálam ekkor jelentkezett a 200°-os feszültség – egyedül kellett ezt legyűrni. Ilyenkor még kezemben szorongattam azt a gyönyörű virágcsokrot, amelyet néhány köszönő szó keretében Halmos Ildikó igazgatónő nyújtott át nekünk. Szerettem volna szálanként szétosztani ott a színpadon szereplőink között... Ők voltak ezeknek az estéknek az igazi értékei!

Köszönjük nekik, színjátszó körünk minden tagjának az együttlétszáz örömét, a felejtethetetlenül szép színi-estéket.

10 év! Kerek, szép évszám. Nekem a búcsúzás perceit is felidézi. Együtt voltunk mindnyájan – hiányzó nélkül. Megpróbáltam erőt venni magamon, s néhány mondattal elbúcsúztam a kör tagjaitól. Rövid, de nagyon hosszúnak tetsző csend után András szólalt meg:

„– Folytatni szeretnénk! Ha más nem lesz, mi magunk rendezünk és játszunk is...”

Megnyugodtam. Lesz folytatás – és így már sokkal könnyebb a búcsúzás.

A Honvéd Kaszinó Színjátszó Körének tagjai

(1998-2008)

Ács Zsanett	Médli Sára
Ámon Judit	Metzger Beatrix
Angyal Csaba	Miksó Nóra
Apáthy Zsombor	Miksó Péter
Árki Veronika	Nagy Annamária
Balassa Zsófia	Nagy Zsófia
Bocskai Zoltán	Németh Bettina
Bonczók Norbert	Németh Petra
Bunics Viktor	Nikolics Zsuzsa
Csákvári Tímea	Oláh Barnabás
Császár András	Orsós Zoltán
Cserpes Noémi	Pávlicz Erika
Cseszkó Delinke	Péter Ákos
Dely Zsófia	Rudolf Nikolett
Dénes Annamária	Sárecz Nóra
Dévényi Amanda	Strobl Barbara
Gerencsér Dóra	Szegletes Dávid
Hajmási Diána	Szelei László
Ignác Ramóna	Szerecz Ábel
Ignác Zsuzsa	Takács Péter
Kapitány Ádám	Tollár Florentina
Kaszás Zsolt	Tolnai Nóra
Kerpács Kitti	Tóth Alexandra
Kiskovács Judit	Tóth Kinga
Kispál Evelin	Tóth Péter
Kispál Kornél	Tóth Szabina
Kiss Ádám	Tullmann Géza
Kiss Albert	Valu Rebeka
Kovács Dorina	Varga Döniz
Kurta Lilla	Virág Katinka
Lakatos Anikó	Vörös Viktória
Lőrincz Örs	Zorka Boglárka
Máthó Viktória	Zsidi Éva

Utószó

Dr. Dobó Lászlónak nem első – és biztosan tudom – nem is az utolsó színházi élethez kapcsolódó könyvét tartja kezében a kedves olvasó.

Nekem, nekünk, a Honvéd Kaszinó munkatársainak „csak” Laci bácsi, hiszen szinte itt élte mindennapjait köztünk annyi éven keresztül. Nap mint nap talált valami fontosat színjátszó köre működésével kapcsolatosan. Ötleteivel, agilitásával magával ragadta a kis „színészpalántákat”, munkabírásával elénk is követendő példát állított.

Nosztalgiával gondolunk vissza az évről évre új helyszíneken játszó vidéki előadásokra, a közös utazások, könyvbemutatók élményére, kalandjaira.

„Minden jó, ha jó a vége” – mondja a közmondás, de a történet itt nem szakad meg, hiszen a szakkör még mindig működik, a gyermekek folytatják...

Laci bácsi öröksége...

Halmos Ildikó

Örömökre szolgált tíz évvel ezelőtt a Honvéd Kaszinó keretében a diákszínjátszó csoport létrejötte.

Dr. Dobó László tanár úr lelkesedésével, a fiatalok szorgalmával nívós előadások születtek. Szinte valamennyi bemutatón részt vettem és mondhatom, hogy igazi élményt, kikapcsolódást jelentett számomra. Az előadások színvonala folyamatosan emelkedett, amely a közös munka szeretetét és a kitartást tükrözte.

Gratulálok az eltelt tíz évhez, a jó eredményekért dr. Dobó tanár úrnak és valamennyi fiatalnak – munkájukat megköszönve:

Kónya István
a Honvéd Kaszinó Kuratóriumának tagja

Már egész kicsi koromban imádtam szerepelni, óvodás korom óta jártam szavalóversenyekre, egészen szép eredményeket értem el.

Már középiskolás voltam, amikor nyílt Nagykanizsán egy színjátszó szakkör Dobó Laci bácsi vezetésével. Elmentem a szereplőválogatásra. Nagyjából velem egykorú gyerekek ültek egy teremben. Már az első alkalommal megtetszett a dolog, hiszen mindig is imádtam szerepelni, szerettem a színpadot.

Hetente két alkalommal találkoztunk a Honvéd Kaszinóban, nagyon jó társaság kovácsolódott össze az olvasópróbákon. Már az első előadásunk előtt rajongtam azért, hogy belebújhatok más emberek bőrébe. A bemutatók előtt nagyon izgultam, aztán ahogy a színpadra léptem, szinte kicserélődtem. Nem pótolhatja semmi azt az érzést, amikor emberek százai csak rám figyelnek, és látom, hogy a játékkal szint viszek az életükbe. Általában mindig valami kis bohókás fickót vagy éppen egy lökött komornyikot alakítottam. Aztán az egyik színdarabban, a „Majd a papá”-ban megkaptam az öregúr szerepét. Tizenévesen elég viccesen néztem ki ősz hajjal, hosszú szakállal, és nagyon érdekes volt eljátszani a bottal tipegő bácsikát. Mégis ez a darab volt a sok közül a kedvencem. A bemutatónk Nagykanizsán nagyon sikeres volt, sok felnőtt is érdeklődve figyelte a színpadi eseményeket.

Nemcsak saját városunkban léptünk színpadra, jártuk a környező településeket, falvakat, városokat. Szerettem ezeket a kis túrákat, kirándulásokat.

Aztán ahogy múltak a diákévek, leérettségiztünk, mindenki szinte másik városban akarta folytatni tanulmányait, szétvált a megszokott színjátszócsapat. Átvette a helyünket az új generáció, a fiatalabb színészpalánták...

Visszagondolva sajnálom, hogy számomra is véget ért a színpadi élet, de akkoriban sajnos nem tudtam megfelelő időt fordítani a színjátszásra. De amíg élek, nem felejttem el a színpadon töltött éveket, az óriási élményeket, a fényeket, az elégedett közönséget, a tapsvihart, amelyet kis csapatunk oly sokszor megkapott.

Köszönöm Laci bácsinak, hogy ennyi szép és csodálatos élményben lehetett részem, és azt is köszönöm, hogy megszínesítette diákéveimet.

Kaszás Zsolt

Bonczók Norbert: Színház, színház, színház...

Ez egy kis történet abból az időből, amikor még fiatalon és mohón faltam az életet. Vagy csak ismerkedtem vele, nem is tudom igazán. Szép napok voltak, gyönyörű évek. Megvolt minden életre hívó vadság, bohóság és akarat; hogy mi élni akartunk, megmutatni mindent magunkból, és igazán semmi nem állhatott az utunkba. Ezekről az évekről szól ez a kis szösszenet.

Hogy az egész mikor kezdődött, nem is tudom. Tizenhat - tizenhét éves lehettem, amikor egy hétköznapi részt vettem egy versmondó versenyen, ahol dr. Dobó Laci bácsi volt a zsűritagok között. Saját verssel indultam, és ő azt mondta nekem, egyetlen költő sem tudta soha előadni a saját művét, ahogy azt az igazán hozzáértő előadóművészek teszik, mert mindenkiben van egyfajta elfogultság, visszafogottság. Nem tud megnyílni az egész, a lény a mondanivalónknak.

Csalódottan hagytam magam mögött ezt a napot. Azt hittem, jó vagyok. Nem váratott sokáig az „ügy”, mert a következő héten megkeresett személyesen Laci bácsi, és azt kérte, legyek a főszereplője egy általa rendezett darabnak. Ez volt az első igazi szerepem, és ahogy az életben sokszor mélyvízbe dobva úszom, így történt most is. Főszerep. Nem statiszta, nem mellékszereplő, nem sűgő vagy segédrendező koreográfus. Főszerep. Mr. Latimer, idős, ősz hajú férfi a maga szerelmi bonyodalmaival, mogorva, haragos, mégis romantikus kastélytulajdonos, aki alaposan felkavarta a kedélyeket. Életem legnagyobb lehetőségének tartottam, fantasztikus próbák... és amikor az ember érzi az erőt és a lendületet ebben a világban, meghódítani szerettem volna, elrepülni és szárnyalni a boldogságtól, hogy én, Bonczók Norbert a színész, színművész, én a színpadon, a hős, a fantasztikus, a sztár. A sztár.

Rengeteg próba, rengeteg csodálatos élmény, amely körülölelte egész személyem, lényem minden porcikáját. Napjaim egy másik személy testében éltem meg. Elbűnhattam, ha akartam, megszűntem létezni, lehettem, aki csak lenni akartam. Alig vártam, hogy újabb próba legyen, és éheztem a szereplésre.

Egy év elteltével magunk mögött hagyva a sikereket, belevágtunk a következő álomba. Arra gondoltam, vajon felülmúlhatjuk-e az elmúlt esztendő a maga csodálatos emlékeivel. Azt hiszem, sikerült.

3:1 a szerelem javára. Sosem szerettem az úszást annyira, mint szárazföldi vízilabdastárként. Ezekben az időkben dőlt el, milyen ösvényre kell lépnem. Megkaptam minden alapot ahhoz, hogy biztosan tudjam, mit kell tennem. Még ha nem is ezt tettem, de ezek az évek voltak legfontosabb éveim. Úgy sikerült, ahogy sikerülnie kellett. Semmit nem bánok, és lehet, hogy semmit nem tennék máshogy. Ugyanezekben a szerepekben szeretnék játszani – ugyanazokkal az emberekkel ugyanazon a helyen. Felléptünk kultúrházakban, városokat éltettünk és vittünk színt, fényt hétköznapijainkba. Családtagjaink csodálhattak minket és voltak joggal büszkék ránk. A Honvéd Kaszinó volt a mi várunk, a mi otthonunk, ahol biztonságban voltunk, lehettünk azok, akik nem keresték, hanem alkották a boldogságot. Így éltünk egymással kicsivel több, mint három évig. Kollégák, művészek, szerelmesek és alkotók, előadók, táncosok – fiatalon, mohón.

Lettem később író és rendező, szinkronszínész, jó munkás egy vállalatnál, dalszerző, gospel-énekes, jazz-zongorista, zenekarvezető és előadó, segédszínész Budapesten, Kazinczy-különdíjas, pénzügyi tanácsadó, termék-manager. Tanultam és utaztam, akartam és tettem, hogy úgy legyen minden, ahogy az a legjobb lehet.

Most vagyok egy férfi, 28 évesen, és visszaemlékezve ezekre az esztendőkre, lehetek ismét egy kicsit újra fiatal, tizenéves kamasz fiú. Néha jó visszaneézni, visszatérni néhány pillanatra a múltba, büszkének lenni arra, hogy mi egy kicsit mások voltunk. Hallani, ahogy felcsendül a „Mia bella signorina”, látni a Kaszás Zsoltit zseblámpával korzózni a sötétben, ahogy azt mondja: dr. Vas, dr. Sas... Elmélázni a kicsit poros, bordó játszóházban, a hamis zongorán, amely oldalára fordítva része akart lenni a játéknak, ahogy néha elbántunk vele, és ő csak dalolni akart nekünk, eljátszani dalainkat.

Köszönöm, Laci bácsi, hogy eljöttél értem akkor. Köszönöm.

Kedves Olvasók!

2008-ban ünnepelte 10. évfordulóját a **dr. Dobó László** vezette Honvéd Kaszinó Színjátszó Köre.

A tehetséges fiatalok csoportja az elmúlt **időszakban nagyon** sok vidéki településen élő embernek is igazi színházi élményt **nyújtott**. Ők továbbvivői és őrzői a régi Faluszínháznak.

Dr. Dobó László felvállalta a gyermekek, fiatalok színházi nevelését, azt, amire a hagyományos iskolai keretek között nincs lehetőség. Hozzájárult a fiatalok irodalmi, színházi ismereteinek gyarapításához, társas kapcsolatainak fejlődéséhez, a közösségi élet szabályainak erősítéséhez.

A gyermekek a közös játék örömein keresztül jutottak aktív részvételükkel az őket körülvevő világ megértéséhez, kifejezőkészségük fejlesztéséhez, a közösségi élet szabályainak erősítéséhez, a hatékony személyiségfejlesztéshez.

Éltre szóló élményben részesültek a fellépések során nemcsak a szereplők, hanem a közönség is.

A művészeti nevelés, közművelődés, kultúra hármasságának tanításait nagyon átgondoltan közvetítették nemcsak a városi, hanem a városkörnyéki települések lakóinak is. A fiatalok és dr. Dobó László segítségével részesei lehettek olyan emberek is felejthetetlen színházi élménynek, akik közül sokan nem jutottak el profi bemutatókra.

Köszönjük az előadásokon nyújtott hasznos időtöltést, és köszönjük az utókornak is örökül hagyó amatőr diákszínjátszók történeti áttekintését.

Nagykanizsa, 2010. május

Szmodics Józsefné
a művelődési és sportosztály
vezetője

Finálé

Halls István Városi Könyvtár
Nagykanizsa

0 000002 840277

ISBN 978 963 06 9471 1

9 789630 694711

